Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada
Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 4 (302) KAINA 10 ct. MONTREAL, 1953 m. SAUSIO - JANUARY 28 d. PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

PASAULINĖS POLITIKOS KLAUSIMAI VIS DAR SUKASI APLINK NAUJĄJĮ JAV PREZIDENTĄ.

Visų pirma pasaulinė spauda visose šalyse gyvai atsiliepė į naujojo Amerikos prezidento D. Eisenhowerio inauguracinę kalbą, kuri buvo parašyta labai atsargiai, niekur ypatingai neužsiangažuojant ir kol kas nieko tiksliau nepasakant apie visiems rūpimąją ateitį bei esamojo įtempimo atžvilgiu.

Eisenhowerio kalba pabrėžė tiktai pagrindinius laisvės, žmonių gerbūvio ir taikos saugojimo principus. Kaip skelbia JAV konstitucija, žmonės turi naudotis pripažintomis laisvėmis — žodžio, spaudos, susirinkimų, sąžinės, tikėjimo ir organizaoijų laisvėmis. Amerika turi būti galinga ir gerai apsiginklavusi, kad galėtų ginti ir išsaugoti taiką. Žmonės turi turėti geras gyvenimo sąlygas ir siekti jų gerinimo. Tai vis dalykai, kurie yra labai supratami, visiems žinomi ir aiškūs.

Vis dėlto, daugelis pasaulnės spaudos toje kalboje pastebi, kad

EISENHOWERIO POLITIKA ŽADA BŪTI GRIEŽTESNĖ.

Jeigu Trumanas laikėsi lyg ir sulaikymo komunistų atžvilgiu politikos, tai Eisenhoweris, kaip atrodo, šioje srity bus griežtesnis ir atsparesnis. Tačiau tai yra tiktai prielaidos ir spėjimai.

Beje, gal Eisenhoweris kon krečiau pasisakys savo rašte, kurį dabar jis ruošia kongresui. Šį raštą svarstė visas Eisenhowerio kabinetas. Tame rašte bus išdėstyta visa

EISENHOWERIO POLITIKOS PROGRAMA.

Naujasis prezidentas turi būti, žinoma, atsargus dėl pasisakymų, nes dabar kiekvieną jo žodį seka visa žmonija. Taciau ta pati žmonija laukia ir aiškumo — didesnio, negu jis buvo ligšiol.

Kai naujasis prezidentas imasi pareigų, JAV spauda vis dar aptarinėja visokias detales: kaip naujasis prezidentas įžengė į baltuosius rūmus, kaip jis ten rado jau kainus darbų, kaip buvęs prezidentas sugrįžo į savo gimtąjį Independence miestelį, kuriame j įpasitiko 10.000 žmonių minia ir tt.

Dabar spėliojama, ar Eisenhoweris susitiks su Stalinu, ar ne.

Tuo tarpu visose sovietų užimtose srityse

KOMUNISTŲ PLEČIAMAS ŽYDŲ PERŠEKIOJIMAS.

Sovietų valdomoje rytinėje Vokietijoje komunistai suregis travo visus žydus ir, kaip ir Hitlerio laikais, iš jų jau atėmė per 3 milionus dolerių vertės turtų.

Lenkijoje taip pat vystoma prieš žydus akcija. Ir laukiama, kad Rusijoje ir Lenkijoje gali būti prieita prie žydų pogromų, kaip ir carų laikais. Todėl iš sovietinių sričių pradėjo žydai bėgti į vakarus. Bėga tiesiog būriais. Vakariniame Berlyne nespėja pabėgėlių priimti 70 tam tikslui skirtų punktų.

Kaip praneša Amerikos spauda, net

LIETUVOJE ESANTI PRADĖTA SU ŽYDAIS KOVA.

„Tarybų Lietuva" apkaltinusi Lietuvos banką, kad jame esą įsigalėję žydai, kurie veda sabotažą.

Ryšium su žydų persekiojimo banga Rusijoje ir jos užgrobtose šalyse, JAV žydai pradėjo priešingą kovą. 200 žydų, įvairių organizacijų atstovų, buvo atėję Washingtone į Rusijos pasiuntinybę pareikšti protesto, bet Rusijos atstovas atsisakė juos priimti ir išklausyti. Žydai tuo pasipiktino ir, kaip protestą, paskelbė pikietą.

ŠIAME SĄMYŠYJE, KURĮ KELIA KOMUNISTAI,

tautos susirūpinusios jų agresija ir daro žygių kaip nors gintis. Tuo tikslu Bielgrade vėl lankėsi Turkijos užsienių reikalų ministeris Kuprulu, kuris su Jugoslavijos valdžia nori galutinai susitarti dėl bendro gynimosi nuo Rusijos užpuolimo.

Prancūzijos karo ministeris Rene Pleven darė pranešimą apie pasiruošimus gintis. Jis, be ko kita, pasakė, kad Prancūzija turi budėti, nes agresorius budi. Prancūzija jau esanti gerokai pasiruošusi gintis, nes turinti 12 divizijų, 27 oro laivyno bazes ir 350.000 to jūrų laivyną. Bet visa tai nereiškia, kad reikia geriau ir gausiau apsiginkluoti, nes priešas didelis ir ginkluotas.

Stiprinasi ir Italija, bandydama daugiau susikaupti viduje. Tuo tikslu Italijos seimas priėmė naują rinkimų įstatymą, kuris leistų daugiau viduje koncentruoti jėgas.

Iš kitos pusės, visiškai jau skelbiama, kad

ČEKOSLOVAKIJĄ KOMUNISTAI PRIVEDĖ PRIE BADO.

Oficialiai skelbiama, kad Čekoslovakijoje trūksta duonos. Tokioje padėtyje atsiduria rytinė Vokietija ir Lenkija. Dėl to Rytinėje Vokietijoje suimtas ministeris Dortingeris ir jam ruošiama „parodomoji byla". Kaltinimai tie patys — sabotažas, kenkimas ir išdavimas... Tai visiems tokiu atveju taikomieji kaltinimai, o kai taip kaltinama, tai išeitis tiktai viena — kartuvės.

Gana įdomus dalykas pasireiškė Indijoje. Kai buvo susirinkę visos Azijos scioalistai, kurie aptarė pasaulines problemas ir konstatavo, kad sovietija, diriguojama iš Maskvos, ruošiasi pavergti visą pasaulį,

AZIJOS SOCIALISTAI NUTARĖ PASKELBTI KOMUNISTAMS KOVĄ,

tuojau Indijoje prasidėjo komunistų valymas. Maskva iš socialistų kongreso padare išvadas, kad Indijos komunistai blogai veikia, jeigu galėjo susirinkti visos Azijos socialistai ir paskelbti komunistams kovą. Todėl dabar Indijoje vyksta smrakus komunistų partijos valymas.

KARAI TEBESITĘSIA IR KALBOS APIE TAIKĄ NUTRŪKO.

Karas Korejoje vyksta gana stiprus. JTO jėgos kasdien da barnumuša po kelis rusų lėktuvus.

Vjetname, kur įvykusieji savivaldybių rinimai parodė visiškką komunistų pralaimėjimą, ovos taip pat nesibaikgia.

Mums gana įdmios

PASKUTINĖS ŽINIOS IŠ LITTUVOS.

O jos yra tokios, kad Panevėžio vyskupas Paltarokas dabar esąs ir Vilniaus oarkivysku pijos valdytojas. Kur dėjosi anksčiau skelbtasis lenkas tos arkivyskupijos valdytojas, tuo tarpu nėra žinoma.

— Spauda praneša, kad dar serga Popiežius.

Šitaip pasipuošusios lietuvaitės žada būti „NL" baliuje. Žiūr. 10 psl

VILNIAUS RADIJĄ KLAUSANT

„Rinkimai" tebevyksta...

Į vietines deputatų tarybas Vito vardo kailių fabrikas Vilniuj išrinko Staliną, Molotovą, Bulganiną ir to fabriko darbininkę Bagdonienę, kurios kandidatūrą atsiminė Rudnikovas.

Šiauliuose, tarp kitų, naujai išrinktas Jakutina ir profsąjungietis Petrukaitis, juos pasiūlė Rėkyvos jėgainės katilinės meistras Čitkinov; odos fabrikas „Elnias" rinko Mikutienę, o Dramos darbuotojai — artistę El. Bindokaitę.

Kauno Politechnikos instituto prog. Raškutis, pirma aptaręs Stalino nuopelnus biologijoj, ekonomijoj, istorijoj, muzikoj ir ledo rutulio sporte, kumš telėjo mechanikos fakulteto dėstytojui Matukoniui, kad siūlytų Kazį Baršauską ir Eduardą Zaiskį. Kaip taisyklė, pirmaisiais deputatais visur renkami, net ir apylinkėse, pradžioj minėti „bendražygiai". Ši komedija užsitęs iki vasario 22 d.

Vaikai turi šnipinėti tėvus

Prieš ir po N. M. kaikuriose mokyklose prie „naujametinės eglutės' 'vaikus lanke „Senelis Šaltis", prisikimšęs krepšius komunistinių katinų, lapių ir kitų Staliną pamilusių žvėrelių. Pasirodo, kad „Died Maroz" gana augštas pareigas turi emvėdės įstaigose, nes kitaip nebūtų vaikus kamantinėjęs, kas jų tėvams geriausia patinka. Vaikai, jau, matyt, tėvų primokyti, lengviausia nusikratydavo „Marozino", kai atkirsdavo: „Mano tėveliams lebjausiai patinka eilėraščiai apie Staliną".

Kazlų-Rūda. Įkvėpti 19 suvažiavimo, miesto pramnės kolektyvo nariai įsipareigojo iki vietinių tarybų rinkimų įvykdyti 3-jų mėnesių normas. Čibirkos vadovaujama elektro - pjūvininkų brigada, jų tarpe Pečkys ir Jonuška, pjauna ir be elektros energijos gerai.

Daugai. Labai gražiai nuties tos gatvės, statoma dešimtys namų, žmonės patenkinti 2 kinais ir kitais metais žadamu statyti teatru, bet labai pasigenda kultūros ir poilsio parko ra-joniniame poetams atsikvėpti...

Mažeikiai. „Gegužės pirmosios" kolchozininkai vakarus praleidžia „labai įdomiai ir gražiai. Agitatorius Čisliauskas rinkimų proga pasakoja apie sėją, gyvulius, o agit. komunistas Keturnytis seka pasakas apie Baikalą, ką Maskvoj suva žiavime kalbėjo Malenkovas ir kitus tik sapne pasitaikančius prajovus.

Joniškėlis. Vietinio sovchozo melžėja M. Černiakauskaitė pradėjo paskaitų ciklą „Karvė, melžimas ir aš". Paskaitos ilius truojamos gyvais pavyzdžiais.

Šiauliai. Rajono mokytojų tradiciniame susirinkime raj. part. sekret. Kairys pagyrė mokytojus Ramošką, Bovelaitę, Pankauską ir Nerikovą, kaip sugebėjusius suprasti, ko iš jų laukia kompartija.

Kaunas. Politechnikos Institutas išleido naują diplomantų laidą. Labai augštai vertinamas Pleškausko diplominis darbas „Telšių Masčio fabriko rekonstrukcija".

Vilnius. Dzeržinskio rajono agitaciniame punkte (Mokslų Akademija) prakaituoja Morkūnas ir Domeika. Punktui vadovauja gamtos mokslų kandidatas Malakovski, dirba 160 agitatorių. Stalino rajone veikia 26 punktai su 1600 agitatorių.

Prabilo ir dešrų ministeris...

„Rinkimų kampanijos" metu įvairių gyvenimo sričių komedijantai išlenda su propagandine gira pripildytomis puodynėmis ir pakiša ją gurkšnoti atsidūrusiems normų išpildymo priešaky. Šios giros, sausio 18 d., pakišo mėoss ir pieno pramonės „ministeris" Kairys Vilniaus mechaninėj dirbtuvėj Nr. 1. dirbanitems prei bokštinių kranų Zabulioniui ir Grigorukui, labai tagarsėjusiems komunistams Vilniuj. Eidukevičiaus vardo odų dirbtuvėj Roz. Tomasova ir Smirnova dirba jau 1956 m. sąskaita. Kairys sako, kad anksčiau (suprask, bur žujų laikais) viršuj minėtame fabrike batų siūlės matėsi iš lauko, gi dabar jos vidaus pusėj. Vilniaus baldų dirbtuvės staliai Jursevičius, Barkauskas ir Jankovskaja dirba 1954 m. sąskaita. N. Vilnios „Žalgirio" leidyklos formuotojas Michailas Toriankov išpildo per dieną, jei kartais dirba, 280 proc., tai gali paliūdyti ir cecho viršininkas Kosčenko.

Toliau „ministeris" perėjo į savo sritį ir pradėjo postringauti, kad pernai padidėjusi dešrų gamyba 7,6 proc., kad Kauno „Tar" mechaninėj dirbtuvėj dešrų spricuotojas Moleras gerai įsikūrė. Pieno pramonėj dau gpadeda Kazlų-Rūdos pieninės meistras Gaižauskas, Šeduvos Variotkinas, Kintų — Ščepov, panašiai vyksta ir Kriukuose, Šilutėj ir Priekulėj. Žymiai praplės Šiaulių ir Panevėžio skerdyklą, o Vilniuj naujai įsteigs mėsos kombinatą.

„Maskva maja..."

Dail. Tarabildienė lankėsi Kaune, Klaipėdoj, Šiauliuose ir Vilniuj josios kūrinių parodoj ir jai visur parodos patiko. Tks ponatai jau išgabenti į Maskvos tarybinin dailininkų saię, tai vėl teks belstis ir ten. Be to, Tarabildienė iliustravo P. Cvirkos „Cukr. avinėlius", „Žemaitės raštus, Miežalaičio poemėlę (O kodėl toks kuklus?) „Mūsų bičiulis" (reikia spėti, kad poemai tema imta iš šuns gyvenimo) ir dar eilę knygų.

Tempia ant savo kurpaliu „Anykščių Šilelį".

N. Tychonov sėdi trie Baranausko „Anykščių Šilelio", varto, skaito gilinasi, ir gniaužo rankom smilkinius, bet prieš akis tamsu ir tiek. Staiya visa prablaivėja ir jis pajunta, kad į jį „dvelkia nauja srovė". Ir, štai, Tychonov ne vien ištisai poemą išveržia į rusų kalbą, bet ir lietuviams pasako, kodėl Baranauskas ją rašė, būtent: aplink buvo priespauda, sunkios socialinės sąlygos, neapkenčiama tikrovė vertė poetą bėgti iš gyvenimo ir jieškoti įkvėpimo tarp augmenijos ir miško gyvūnėlių.

BLAIVAUS LENKO BALSAS.

Paryžiuj leidžiamas lenkų kultūros žurnalas „Kultūra" įsidėjo įsidėmėtiną lenkų kun. J. Z. Majevskio iš Pretorijos (Pietų Afrikoje) laišką, kuriame jis pastebi, kad lenkai per daug nori svetimų žemių — ne tik naujųjų sričių ligi Oderio ir Neisės vakaruose, bet ir turėtų žemių rytuose su Vilniumi ir Lvovu. Lenkai neužmiršta net ir Rytprūsių su Karaliaučium, tebegalvodami 19 a. sąvokomis apie Rzeczpospolitą, kuri jiems reiškusi Lenkiją, Lietuvą ir Baltarusiją kartu. Nei lietuviai išsižadės Vilniaus, nei ukrainiečiai Lvovo, nei gudai savo žemių, ir kol Lenkija reikš į tas sritis savo pretenzijas, tarp tautų sugyvenimo ne bus. Tokį pasisakymą galima tik pasveikinti.

V. KRĖVĖS PADĖKA.

Didžiai gerbiamas p. St. Naginioni, širdingai dėkoju Tamstai ir visiems tiems, kurie yra pasirašę sveikinimų ir linkėjimų lapą. Mane labai džiugina, kad dar nesu lietuvių visuomenės užmirštas. Jūsų dailiai paruoštas linkėjimų lapas man yra viena iš gražiausių ir maloniausių dovanų, kurių susilaukiau. Esu nuoširdžiai dėkingas.

Tikiuosi, kad dar sugebėsiu pasitarnauti lietuvių literatūrai, kad ir negausiais raštais.

Dar kartą dėkoju Tamstai ir prašau mano padėką perduoti visiems pasirašiusiems. Su pagarba dėkingas

Vincas Krėvė.

AUKOJO „N.L."

J. M. Šaltenis, Chicago 1.00
P. Ražanas, Montreal 5.00
A. Bruškevičius, Sudbury, Ont. 4.50
J. Žiūkas, Cornston, Ont. 1,00
V. Barauskas, Mtrl. 2,00
M. Dikčius, Toronto 0,75
J. M., Montreal 5.00

Visiems, paremiantiems „Nepriklausomą Lietuvą", nuoširdžiai dėkoja

NL Adm. ir redakcija

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. Amerika	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Contries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

DARBO DAUG,

O LAIKAS BĖGA NESUSTODAMAS.

Kai mūsų tarpusavyje ūžteria banga ginčų, kiekvieną kartą norisi nuo jų susilaikyti ir tą energiją, kuri sunaudojama tiems ginčams ,dažnai neturin tiems verto pagrindo, skirti konstruktyviam darbui.

Savaime suprantama, kad dėl pagrindinių principinių dalykų nepasisakyti negalima. Tačiau joks ginčas, kaip dėl kurios organizacijos darbų vertinimo, tikrai nėra perdaug vertingas. Jeigu tokiu atveju kas pasitaiko netikslaus, kas visai gali būti suprantama, nes tam ir patarlė yra: „tas neklysta, kas nieko nedirba"; — tai dėl tokių dalykų visai galima ribotis konkrečiu faktų pataisymu, iš to nedarant „didelių istorijų". Jeigu gi toks ginčas pradedamas su didelėmis į šalis ekskursijomis, kurios nieko bendra su iškeltuoju klausimu neturi, tai tas jau rodo tūlas tendencijas, nukreiptas ne į iš keltojo klausimo esmę, bet į ką kita.

Štai kolėl, Kr. V-bai užvedus ginčą dėl jos darbų vertinimo, susidarė įspūdis, kad jai nerūpi nurodyti, kaip ji teigė, straipsnio netikslumus (tą ji labai gražiai mokėjo padaryti pav., atžvilgiu „Naujienų"), ji iškėlė visą seriją nieko bendra su paliestuoju klausimu, neturinčių kaltinimu, matyt, turėdama kokių kitų tikslų. Bent toks susidarė įspūdis.

Visokiu atveju, klaidas gali ma ir reikia taisyti. Žmogus yra netobulas padaras, tai klai dos yra galimos.

Bet reikia pripažinti, kad geriausia būtų, jeigu mes visi savo jėgas nukreiptume kons truktyviąja kryptimi, patys ne sigirdami kokiais ypatingais at siekimais, kurie dažnai, kritiškiau vertinant, neatrodo labai dideli.

Faktinai, svarbieji darbai dar yra pryšakyje ir ateityje. Jiems mes galime dar tiktai ruoštis. Jie yra dideli ir tikrai nelengvai nudirbami. Kr. Valdyba vieną aiškią tiesą pasakė, kad nei per 3 mėnesius, nei per pusmetį tų darbų nudirbti neįmanoma. Tai yra visiems aišku ir dėl to niekas Kr. V-bai negali daryti preikaištų arba iš jos reikalauti, kad tai tuč tuojau būtų padaryta.

Bet, iš kitos pusės, nėra ko perdaug ir užsigauti, jeigu kas, akyvaizdoje tūlų pasigyrimų, kiek ir kitaip į juos pažiūri Mums įdomu pasilyginti, kad ir su Amerika, kur kritika yra tikrai ne tiktai atvira, bet, tur būt, kaip niekur kitur, žiauri. Bet už tai gyvenimas ten nesto vi vietoje. Ir pažanga ten neabejotinai didžiausia palyginus su pasauliu. Nei vienu, nei kitu požiūriu mes Amerikai neprilygsime. Bet žinokime ir tai, kad kas eina į visuomeninį gyvenimą, tas save pastato į padėtį, kurioje jis turi sutikti su visokia kritika, visokiu vertinimu.

Be to, nebūkime jai taip per nelyg įsitikinę, kad visa, kas mūsų daroma, kad yra absoliučiai tobula. Kitų nuomonė, kad gal ir netobulai pasakyta, vis dėl to gali turėti ir teigiamos minties. Mūsų darbas bus tada tiktai našus, jeigu jis apjungs daugiausia tautiečių, ne atmetant nė vieno, kas turi noro dėtis į bendrą talką.

Iš tikrųjų prieš Bendruomenę dar darbų begalės. Darbų nelengvų ir ypač nelengvai nudirbamų. Čia tikrai gražus solidarumas daug galėtų pagelbėti. Tuo ypač susirūpinkime. Organizacijų įtraukimas į bendruosius darbus yra ypač pozityvus.

Galvokime apie darbus, bet ir apie jų nudirbimo metodus. Ieškokime ir naujesnių kelių. Todėl nesibijokime ir pasiūlymų, jeigu jau patys kartais dėl kurių nors priežasčių į tas sritis negalime įsigilinti. Žydų bendruomenės veikimo pavyzdžiai ypač yra stebėtini.

Bendrai dirbdami dar daug geriau galėtume siekti bendrų jų tikslų. Bet žinokime pagrindinį dalyką — nieko, kas į bendrą darbą dedasi, neatmeskime.

J. Kardelis.

APIE LIETUVA

2.

Pradėjus atvykusiai iš Lietuvos tautietei pasakoti

apie partizanus,

įdomu buvo kas nors daugiau apie tai sužinoti. Mūsų tautietė apie tai daug pasakoja.

— Nors tai ir slaptas veikimas, bet visi Lietuvos gyventojai apie partizanus daug kalba. Okupanta ijuos vadina plėšikais, banditais, liaudies priešais ir kitokiais „gražiais" vardais, bet jie, žinoma, į tai dėmesio nekreipia. Jie veikia visoje Lietuvoje. Kalbama, kad jie turi ryšių su Lenkijos ir kitų kaimyninių kraštų partizanais, nors Latvijoje jų esą mažiau.

Mūsų partizanai — tai

komunistų pabaisa.

Kur tiktai Lietuvoje pasireiškia aktingiau komunistai, tarnaują okupantui, ten tuojau prisistato partizanai. Paprastai jų pirmasis atsilankymas esti tiktai įspėjimas. Kokiam veik lesniam okupantui pasireiškus, jie jį įspėja. Taip įspėjami apylinkėse esą komjaunuoliai, viso kie partijos sekretoriai, aktyvistai, valsčių raštininkai ir kolchozų komisarai - akamonai.

Kai antrą kartą atvyksta partizanai, tai yra ženklas, kad atėjęs paskutinis metas liautis tarnavus nuožmiam okupantui. Dažnai tokiu atveju iš „patikrinamojo" atimamas pasas. O tas jau yra blogas ženklas, nes kas atiduoda pasą, tą rusai laiko jau turinčiu santykius su partizanais ir tokiam jau pasiteisinti, kodėl jis atidavė pasą, nėra lengva.

Kai partizanai atvyksta trečią kartą, tai jau visai bloga. Bent gali baigtis blogai. Dažnai taip ir esti.

Rusai lietuvius už tai baisiai persekioja. atima namus, tremia į Sibirą ir visiškai likviduoja, išveda iš gyvųjų tarpo - žudo. To darbo egzakutoriai yra vadinamieji

stribai — istrebiteliai.

Tai ne tiktai vien rusai, mongolai ir kiti į Lietuvą atgabentieji, bet jų tarpe pasitaiko ir savųjų išdavikų.

— Ar jums neteko girdėti apie kokius išdavimus? — pasiteirauju.

— Taip. Pav., man žinomas atsitikimas, kada tūlas Vitas rusams išdavė Griškabūdžio partizanus. Su jais buvo stiprus mūšis ir daug žmonių buvo užmušta. Krito iš abiejų pusių. Bet partizanų jėgos, ypač užkluptos iš pasalų, negalėjo atsilaikyti prieš okupantus. Bet apie tokius atsitikimus Lietuvoje daug pasakojama.

VISAIS SPAUDOS PLATINIMO REIKALAIS BRAZILIJOJE KREIPKITĖS ŠIUO ADRESU:

MELDUTIS LAUPINAITIS

CAIXA POSTAL 118 SAO PAULO, BRAZIL.

Ką rašo kiti

SOLIDARUMUI NYKSTANT

Kad likiminiai uždaviniai tremtiniškoje pastogėje būtų atlikti tinkamoje augštumoje, viena iš savrbiausių sąlygų bus tarpusavio susipratimas. Su viršum per 60 metų Didysis Lietuvis Dr. Vincas Kudirka rašė, jeg reikia žinoti, kur lietuvio džiaugiamasi, kur jo liūdima, kad būtų galima ir džiaugsmu ir vargu pasidalinti, kad būtų paprašyta iš tų, kurie daugiau turi, ir sušelpti tie, kurie šalpos reikalingi.

Savo bendruomenėje tik tuo atveju rasis pilnutinė savitarpio šiluma, kai bus galima vienas kitą suprasti ir atjausti. Tremtiniško gyvenimo aplinkoje itin ryški ir nevienoda mūsų tautiečių būklė. Vieni, turė ję laimės emigruoti į geresnių atlyginimų šalis, palyginti per trumpą laiką spėjo daugiau negu pakenčiamai įsikurti, gi kiti priversti palikti skurdžiame stovykliniame gyvenime. Negalima būtų nusiskųsti stoka duosnumo savųjų tarpe. Tiek senieji lietuviai išeiviai, tiek naujieji imigrantai daug prisideda prie vargo mažinimo sunkesnėse sąlygose palikusiųjų. Aukų vajų metu aukoja šalpos organizacijoms, nuolatiniais siuntiniais lanko artimuosius bei pažįstamus, negalėjusius atsipalaiduoti stovykliniu gyvenimu.

Auka yra laisvo apsisprendimo išdava. Gal ir nebūtų prasminga apie tai kalbėti, jei iš tiesų šalpa (organizaciniu ir privačios iniciatyvos keliu) apyvienodžiai pasiektų visus jos reikalingus. To iki šiol toli gražu dar nėra. Pasitaiko asmenų, dėl kurių tylumo labai retai kas jiems atitenka. Tasai nelygumas nepalieka be tam tikrų atgarsių. Tatai yra aiški pareiška stokos solidarumo gaunama išmalda besidalinančių tarpe. Iš kitos pusės atskirų asmenų akcija šalpos reikalu yra paraiška šalpos organiazcijų (šiuo atveju BALFo) atliekamo darbo nepakankamumo.

Pasitaiką nelygumai šalpos srityje bendruomeniniame gyvenime nepalieka be tam tikrų nuosėdų. Pasireiškiąs nebojimas daugiau šalpos reikalingo dažnai didesniių telkinių bendruomenėse baigiasi tarpusavio nesantarmėmis. Jas lydi kiti nesutarimai ardą bendruomeninius pamatus. Praradimas solidarumo jausmo pagrečiui lydimas stokos vieningumo, kuris tremtiniškame gyvenime turėtų būti pačiu svarbiuoju ramsčiu. (Tremtis, 85 nr.).

— Vacl. Reimeris išleido eilėraščių rinkinį „Išskrenda daina".

KL BENDRUOMENĖS REIKALAI

PLB KANADOS APYLINKIŲ VALDYBOMS

I. Dėl Šalpos Fondo.

Krašto Valdyba seniai jau yra susirūpinusi šalpos darbu. Po visos eilės pasitarimų preita prie išvados, kad reikia kurti Šalpos Fondą prie mūsų bendruomenės. Tuo tikslu išdirbtos laikinos taisyklės, sudarytas ir Šalpos Fondo Centro Komitetas prie Krašto Valdybos.

Dabar pavedame Apylinkių valdyboms sudaryti Šalpos Fondo Apylinkų Komitetus, kurie dirbtų kontakte su Apylinkės Valdyba ir su Šalpos Fondo Centro Komitetu. Sudarant šiuos komitetus darbo sklandumui išlaikyti, būtų gera, kad į jį įeitų ir vienas iš Apylinkės Valdybos narių.

Mažose bendruomenėse tokio komiteto sudarinėti nereiktų, užtektų paskirti vieną Apylinkės Valdybos narį tais visais reikalais rūpintis. Iš skelbiamų Šalpos Fondo taisyklių matosi, kaip pats darbas projektuojamas dirbti.

Sudarius Š. F., Apylinkių Komitetų asmeninę sudėtį prašome pranešti Kr. Valdybai.

II. Švietimo Komisijos organai apylinkėse.

Švietimo Komisija, bevystydama savo darbus ir sumanymus, priėjo prie išvados, kad apylinkėse reikia turėti specialius asmenis, kurie rūpintųsi specialiai švietimo reikalais.

Kr. Valdyba, apsvarsčiusi šį reikalą su Švietimo Komisija, nutarė, kad prie Apylinkės Valdybų reikia sudaryti mažą organą švietimo reikalams.

Šiuo ir prašome Apylinkių Valdybas tą organą sudaryti: paskiriant vieną ir A. Valdybos narių (apie A. Valdybai pakvietus ir iš šalies) švietimo reikalams. Didesnėse bendruomenėse (jeigu yra reikalo) tektų sukurti kolektyvinį organą iš keletos asmenų, deleguojant vieną iš A. Valdybos narių.

Prašome Apylinkių Valdybas pranešti numatytų asmenų pavardes ir adresus, su kuriais Švietimo Komisija palaikys nuolatinį kontaktą.

J. Matulionis,
PLB KKr V-bos Pirmininkas.
J. Šalkauskis,
Sekretorius.

Toronto, 1953 m. sausio 17 d.

PLB KANADOS APYLINKIŲ VALDYBŲ PP. PIRMININKAMS.

Pirmasis etapas mūsų organizaciniame gyvenime yra baigtas: apylinkės susiorganizavo ar baigia organizuotis. Vienos apylinkės jau buvo susiorganizavusios daug anksčiau, kitos tik dabar. Lietuviškas gyvenimas betgi judėjo visur ir anksčiau. Centriniai organai yra išimtinai nauji. Pradedant šį didžiulį darbą būtų ir reiaklinga ir naudinga tartis kaip tuos darbus geriau dirbti. Vieni turi daugiau patyrimo, kiti mažiau. Būtų įdomu tuo patyrimu pasidalinti, pasitarti. Centre sėdintieji žmonės norėtų pasitarti su plačioj Kanadoj išbarstytų mūsų bendruomenių atstovais ir gauti su gestijų. Bendruomenių atstovams būtų įdomu ir naudinga išgirsti, ką galvoja kaimyninės bendruomenės, būti kurse kas planuojama ir daroma centre. Taigi būtų abipusė nauda. Jei gu Krašto Taryba yra nelyginant lietuviškas parlamentas, tai šitoks suvažiavimas iš pačių bendruomenių būtų kaip ir tarnybinis pasitarimas, kaip geriau, vienodžiau ir tiksliau mūsų darbus dirbti.

Štai dėl ko ir kilo sumanymas šaukti Apylinkių Valdybų Pirmininkų suvažiavimą. Kr. Valdyba ir nutarė tokį suvažiavimą šaukti š. m. kovo mėn. 21 d. Toronte. Jei kuris nors Valdybos Pirmininkas negalėtų išvažiuoti, tai A. Valdyba yra prašoma pasiųsti kitą Valdybos narį.

Darbų tvarka yra numatoma sekanti:

I. Atidarymas.
II. Valdybos ir kitų centrinių organų pranešimai:

a—Vald. Pirmininkas, b. — iždininkas, c—Švietimo K-jos Pirmininkas, d—Šalpos Fondo C. K. Pirmininkas, Statuto K-jos Pirmininkas, f—Socialinių Reikalų Komisija, g—Tautos Fondo Atstovybės.

III. Pranešimai iš apylinkių: veikimo planas, šalpos darbai, švietimo reikalai, solidarumo mokestis, bendra veikla, bendra lietuvių padėtis, santykiai su kitomis tautomis ir kita.
IV. Diskusijos ir nutarimai.
V. Uždarymas .

Suvažiavimo vieta ir laikas: Posėdžiai vyktų Lietuvių Namuose — 235, Ossington Ave, Toronto. Posėdžių pradžia 1953 m. kovo mėn. 21 d., 10 val.

Norima tą pat dieną posėdžius ir baigti. Jei kartais nebūtų suspėta, tai sekmadienį bus rasta pora valandų juos užbaigti.

J. Matulionis,
PLB KKr V-bos Pirmininkas.
J. Šalkauskis,
Sekretorius.

1953. sausio mėn. 15 d.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos" prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŲSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

TAUTOS FONDAS

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE APLINKRAŠTIS NR. 1.

Visiems lietuviams, orvaniza cijoms, jų skyriams, T. F. A. skyriams, K. L. B. apylinkių V-boms, Kanadoje.

Liečia:

1. Vasario 16-toji.
2. Tautos Fondo lėšos.
3. T. F. A. Skyrių steigimas ir T. F. vertybių perdavimas.
4. T. F. Valdybos padėka.
5. Tolimesnės T. F. darbo gairės.

1.

Vasario 16-tos proga skelbiamas vajus Tautos Fondui lėšoms telkti.

Vajus pradedamas Vasario m. 16 d. ir užbaigiamas balandžio mėn. 15 d. Vajaus metu prašome platinti Lietuvio Pasus ir ženklelius, kur galima, aplankant kiekvieną apylinkės lietuvį.

Vasario 16-tos minėjimų metu prašome platinti L. Pasus ir ženklelius prie įėjimo. Lygiagrečiai prie įėjimo prašome rinkti aukas, kad kiekvienas pagal savo norus turėtų galimybių paremti Lietuvos išlaisvinimo reikalą. Parengimo išlaidas atskaityti iš surinktų pinigų aukomis, jei jų neužtektų — atskaityti iš pinigų, surinktų už L. Pasus ir ženklelius ir atsiskaityti su T. F. A. Kanadoje.

Vasario 16- tos minėjimų metu surenkami pinigai nusistovėjusia tradicja skiriami Tautos Fondui.

2.

Tautos Fondo lėšas sudaro: 1. Aukos, 2. T. F. A. skyrių ir kitų organizacijų skiriamų pavardu stovyklos daug pasitarnavo skautiškųjų vienetų sustiprėjimui ir neorganizuoto jaunimo lietuvybės palaikymui. Dabar be gražiai veikiančios „Aušros" tunto Diepholze, smagiai kruta paskiros skautų skiltys Lebenstedte, Luebecke, Memmingene ir Muenchene. Bonnoje veikia Stud. Skautų Korporacijos „Vytis" skyrius.

Ir šią vasarą vėl norima surengti dvi stovyklas: vieną skautams, kitą — neorganizuotam lietuviškam jaunimui. Prie pastarosios stovyklos surengimo prisideda nenuilstamasis Tėvas Alf. Bernatonis. Tačiau skautiškajai stovyklai lėšų lyg ir nėra. Laukiama talkos ir paramos iš užjūrių. **Lėšos telkiamos pas Vokietijos Rajono Skautų Vadeivą sktn. Adolfą Venclauską, (20a) Hannover - Kleefeld, Hegelstr. 6, Garmany.**

3.

K. L. B. Apylinkes, išrnikus Valdybą, prašome pristatyti Atstovybei tvirtinti 1—3 asmenis Tautos Fondo reikalams apylinkėje. Juos patvirtinus — buvęs LOKas prašomas perduoti naujam Skyriui vietoje turimus L. Pasus, ženklelius, aukas.

4.

Tautos Fondo Valdyba, savo paskutiniame posėdy yra priėmusi nutarmią išreikšti Kanados lietuviams nuoširdžią padėką už jų duosnumą. Dirbantiems Tautos Fondui — už pasišventimą ir energiją lėšas telkiant, Kanados lietuviai, proporcingai gyvent. skaičiui, pirmauja Tautos Fondui sutelktų lėšų didumu. Prie T. F. V-bos padėkos Atstovybė, Kanadoje reiškia visiems savo gilią padėką ir linki sėkmės ir ištvermės į naujus 1953 m. darbo ir gyvenimo barus žengiant.

5.

Tautos Fondo lėšoms telkti darbo gairės lieka tos pačios, kaip ir anksčiau Atstovybės aplinkraščiuose ar apyskaitas duodant buvo pasisakyta. Yra laukiami T. F. įstatai.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

Montreal, 1953 m. sausio mėn. 17 d.

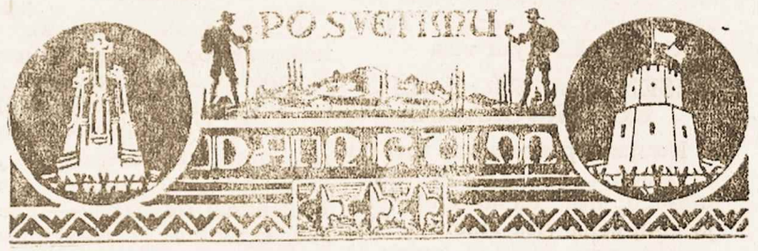

Veda sktn. inž. J. Bulota

SKAUTININKŲ RAMOVĖS VEIKLA TORONTE.

Toronto skautininkų ramovė organizuoja vietos liet. visuomenei eilę paskaitų, kurios bus skaitomos ateinančios gavėnios metu. Prelegentais mielai sutiko būti prof. dr. A. Zubrys, prof. Stp. Kairys, dr. med. J. Yčas, dr. A. Kulpavičius. Šis gražus torontiškių pavyzdys yra sveikintinas ir paskatinantis kitoms veitovėms.

SKAUTŲ BROLIJOS VADIJOJE.

Naujas L. S. B. Vadijos reikalų vedėjo pasktn. Vlado Morkūno adresas yra: 277 Tvelyn Ave., Toronto , Ont. Canada.

Vyriaus. Skautininko Pavaduotojas v. s. Vl. Šarūnas (Toronto, Canada) prieš kurį laiką sunegalavo ir turėjo lengvą operaciją, po kurios dabar sveiksta.

STUD. SKAUTŲ VAKARAS BOSTONE.

Sausio 31 d. Akad. Skautų Sąjūdžio Bostono skyrius rengia koncertą — vakarą. Dainuos filisterė Valerija Barmienė, akomponuos p. Anelė Jaunuškevičienė. Programoje bus dainos iš Fr. Šuberto rinkinio „Žiemos kelionė", muz. J. Gaubo harmonizuotos liaudies dainos, kurias tautosakininkas J. Būga užrašė Amerikoje, ir komp. J. Gruodžio originalios kūrybos dainos.

Paremkime studijuojantį skautiškąjį jaunimą!

JIE NEKANTRIAI LAUKIA VASAROS STOVYKLŲ.

Pernai Vokietijoje vasarą pravestos dvi „Tau Tėvyne!"

SVEIKINIMAS IŠ JAMBOREES AUSTRALIJOJE.

Vyriaus. Skautininkas v. s. Stp. Kairys Toronte gavo sveikinimą iš lietuvių skautų, kurie stovyklavo Pan-Pacifiko Jamboreeje prie Greystanes, Australijoje. Lietuvos skautus reprezentavo 14 skautų, kuriems vadovavo pasktn. A. Plukas.

KAS SKAITO „NEPRIKL. LIETUVĄ" — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ !

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

Bendruomenine, visuomenine ir politine tema

Pabaiga.

Akivaizdoje fakto, kad tūlų organizacijų žmonėms tenka ko vote iškovoti sau vietą Bendruomenėje; kad tūlos organiza lijos skleidžiama mintis, jog „visi visvien į Bendruomenę ne sidės, o mums užtenka ir tų, kurie susiregistravo", reikia tiktai stebėtis dar tūlais pasiry žėliais, kurie į nieką nežiūrėdami, vis dėlto eina dirbti Bend ruomenės organizacijoje. Jie yra

TIKRI PASIRYŽĖLIAI,

sutikę pakelti visus sunkumus ir turėti vilčių kaip nors išlaikyti visus pasaulio lietuvius jungiančią organizaciją; jie yra tikri visuomenės labui pasiaukojėliai. Juk jiems reikia taisyti vietose tą, kas kitur yra piktai planuojama ir daroma.

Bendrai, Kr. V-ba savo laišku iškėlė visą eilę klausimų, prie kurių teks dar nekartą grįžti. Bet šį kartą, norint baig ti su „gromata", reikia bent trumpai atsakyti. Tiesa, į visus užmetimus nėra ir galimybės reaguoti, nes joje kas saki nys, tai atskiros temos kėlimas.

Kr. V-ba skęsta pačios sau

PRIEŠTARAVIMUOSE IR NETEISIBĖJE.

Pav., Kr. V-ba teigia, kad Kardelio buvęs „vadovaujamas KLB LOKas", O juk visi žino, kad toks teigimas yra prasimanymas. Kitas dalykas, kad Kardelis Bendroumenės organizavimui yra daug dirbęs, ir jeig une jo pasiūlymai, tai labai galimas dalykas, kad KLB LO Kas būtų iširęs pačioje pradžio je. Bet, keistas dalykas, Kr. V -ba keliais atvejais tvirtina, esą Kardelis nepripažinęs, nepripažįstąs B-nės organizacijos. Tai yra vėl prasimanymas. Gal Kr. V-ba konkrečiai nurodys, kur, kokios ir kada B-nės organizacijos nepripažino ar nepripažįsta?

V-ba Kardelį kaltina, o tuo tarpu laukia iš jo užtarimo ir paglabos. Kur logika? Bet jis ir neatsisako, — kur V-ba prašė, buvo padėta.

Arba: ginamasi nuo biurokra tijos ir čia pat ji palaikoma.

KEISTI KALTINIMAI.

Na, kad Kr. V-ba kaltina Kardelį. tai tas galima suprasti, bet kažin, kuo gi Kr. V-bai nusidėjo net visi žurnalistai? Esą, „žurnalistai mėgsta ir turi tendencijos retkarčiais šį tą pagrąžinti, šį tą pridėti, šį tą nutylėti, o dažnai iš viso paleis ti taip vadinamą žurnalistinę antį. Tai jų duona"...

Vadinasi, Kanados LB Kr. V-ba, ex oficio, prieš visus, viso pasaulio žurnalistus. Na, tiesa, yra santvarkų, kur žurnalistų nėra, o vietoje žurnalis tų pasodinti biurokratai. Tai, gal, tokios santvarkos siekia ir Kr. V-ba?

Yra dar vienas Kr. V-bos paliestas dalykas, kurį reikia aptarti skyrium, tai

TAUTOS FONDO KLAUSIMAS.

Tai yra svarbus reikalas, ku rį reikia svarstyti pačiu didžiau siu atsargumu. Yra faktas, kad prie Bendruomenės visi lietuviai nesidės, ypač joje pradėjus reikštis labai blogoms tendencijoms. Gaila, kad Kr. V-ba vietoje bandžius negerumus šalinti, tiktai dar savo autorite tu bando juos pridengti ir tuo dar labjau žlugdo šį svarbų reikalą. Bet, kaip ten bebūtų, yra ir bus tokių lietuvių, ir tai — nemažai, kurie stovės nuoša lyje nuo B-nės. Tačiau jiems gyvybingieji Lietuvos reikalai, kaip buvo, taip ir liks labai svar būs, ir jiems jie aukų nesigailė jo ir nesigailės. Šis reikalas su ponuoja visai savarankišką Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje buvimą. Jeigu Kanadoje laimingu būdu yra sukurta TF Atstovybė, kuri ligšiol gražiai veikė ir dabar tebeveikia, naudodamasi visų Kanados lietuvių pasitikėjimu ir pri jautimu, tai jos ir nekliudykime. Tuo tiktai džiaukimės, nes ji apima visus lietuvius, priklausančius visoms organizacijoms ir visai nepriklausantiems jokiai organizacijai, bet nuoširdžiai aukojantiems tam visų bendram Tautos Fondui. Todėl TF ir reikia palikti sava rankiškas, tepriklausomas tiktai VLIKui. Pagadinti reikalą, kaip tai padarė B-nės partiečiai, vieni patys viską norėdami aprėpti, labai nesunku, bet atitaisyti nelengva.

Štai ir dabar paskelbtas aplinkraštis, įsakąs apylinkių valryboms Vasario 16 rinkliavas siųsti ne TF Atstovybei, kaip ligšiol buvo, bet V-bai. Kam to reikia? Jeigu Kr. V-ba nori žinoti, kiek kuri apylinkė surinko, tai užtenka pranešimo. Kam gi čia dvigubas pinigų siuntinėjimas?

Jeigu Kr. V-ba teigia, kad Karedlis kažką čia bus prasima nęs ir Kr. V-ba nieko slapta nė ra dariusi, tai į šitą reikia atsa kyti, jog ištikrųjų Kradelis nie ko neprasimanė ir Kr. V-ba tu rėjo slaptus planus, kuriuos bandė įgyvendinti. Kas buvo

ATSAKYMAS KLB KRAŠTO VALDYBAI

paskelbta dėl mokesčių rinkimo yra viena, o kas Kr. V-bas buvo bandyta padaryti, yra kita.

Kr. V-ba

„LAUŽIASI Į ATVIRAS DURIS".

Pirmame punkte Kr. V-ba gieda „lozoriaus giesmę", bet tai nerimta, nes niekur nebuvo reikalauta, kiek ir kaip V-ba turi posėdžiauti. Tai jos dalykas. Bet kadangi ji pasigyrė, kad posėdžius sumažina pusiau, tai tas ir buvo suminėta. Ko čia dėl to „giedoti lozorių" ir ko „laužtis į atviras duris"?

Sako aš suklydęs dėl darbų įvertinimo. Ką suklydau, visa da pasiryžęs pripažinti ir atitai syti. Bet... Esą aš supainiojęs „didžiuosius darbus" su „didžiąja dalimi svarbaus organiza cinio darbo". Viena, mano apie tai buvo parašyta abejojimo prasme, o antra, esmės skirtumo tame nėra, nes galiu teigti, kad nei didžiosios organizacinio darbo dalies dar nėra nudirbta. Labai būtų liūdna, kad tai, kas yra nudirbta, būtų didžioji dalis, kad ir organizacinio darbo. Tą puikiai supran ta ir Kr. V-ba, tiktai pasiteisinimui ji tvirtina savo, anot jos pačios: „kas mano padaryta — gerai"...

Kr. V-ba teigia, kad Kr. Ta rybos rinkimų statutas nesąs priimtas, o esąs atidėtas. Kiek prisimenu, jis buvo priimtas, tiktai Kr. V-bai pavestas galutinai suredeguoti. Bet, jeigu taip yra tikrai, tai ir tuo atveju, lškyla

NAUJAS BŪTINUMAS,

būtent — skelbti Kr. Tarybos ir Kr. V-bos bent nutarimus. Ne man, bet visai B-nei, kad ji tiksliai žinotų, kas gi B-nės nu tarta. Todėl yra visiško pagrindo pageidauti, kad Kr. V-ba, nieko nedelsdama, tuojau paskelbtų ir pirmosios Kr. Tarybos sesijos nutarimus ir ateity je jau visa tai skelbtų spaudoje. Jeigu Kr. V-ba to nepadarė, tai tenekaltina tų žmonių, kurie dėl kurių nors priežasčių to nežino.

Kr. V-ba mano pasisakymus dėl apylinkių valdybų rinkimo taisyklių vadina „tuščiais priekaištais". Bet reikia pakartoti nai pasisakyti, kad Kr. V-ba di delę klaidą darys, jeigu bandys kiekvienai vietovei gaminti skirtingus nuostatus. Ir rinkiminės taisyklės tik tada bus tvirtos, aiškios ir nekels jokių nesusipratimų, kada bus

BENDROS VISIEMS.

Kuo gi St. Catharines B-nė blogsenė už Toronto? Kodėl jai reikia kokių primityvių tai syklių? Gal joje ne tokie pa tys lietuviai gyvena? Gal jie nemoka slapta balsuoti. Prie šingai Kr. V-bos pasisakymui, visoms B-nės apylinkėms reikia taikyti bendras mastas ir visiems ta pati tvarka. Jeigu Kr. V-ba net kitaip galvotų,

Aš neatsakinėsi uį menknietai ko gi čia pykti ir ko čia priekaištauti, — visai, be to, ne pagrįstai, — kad „Kardelio va dovaujamas KLB LOK'as per trejus metus" nesugebėjęs to padaryti. Tai gi netiesa. Kr. V-ba tuo gali rimtai pasinaudoti ir nereikės jai galvoti, kad St. Catharines reikia vienų taisyklių, Torontui kitų, Wellandui trečių. Rinkmių tai syklės seniai jau parouštos KL B LOKo ir paskelbtos. Jomis jau naudojasi Hamiltonas ir kt

Nukelta į 9 puslapį.

KOKIE JUSU PLANAI ISIKURIMUI KANADOJE?

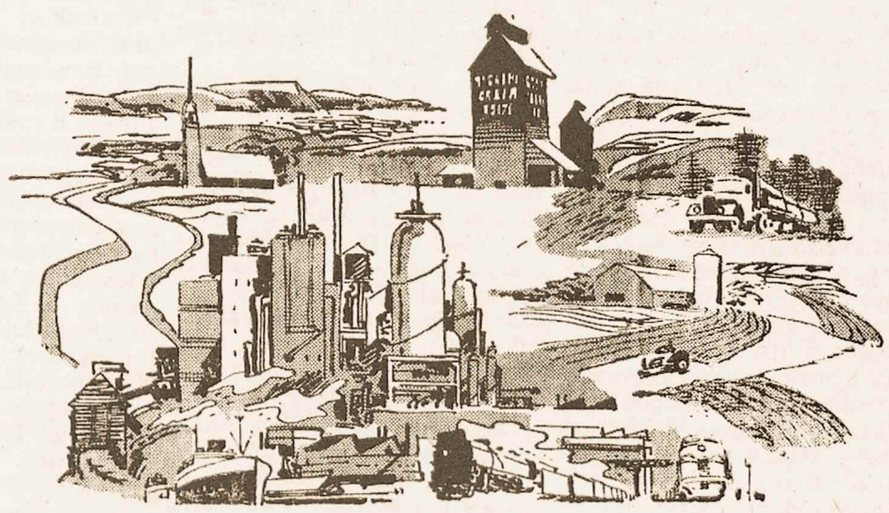

Jums siuloma pagalba

Ar norite atsikviesti į Kanadą gimines iš savo buvusio gyvenamojo krašto? Gal, rengiatės nusipirkti ūkį, arba įsigyti nuosavą biznį? Ar norėtumėt, kad Jums kas padėtų išmokti prancūzų ar anglų kalbos, arba patartų kokiu būdu įgyti Kanados pilietybę. Gal būt, norėtumėt sužinoti, kokios yra įsikūrimo galimybės kitose Kanados dalyse?

Pilietybės ir Imigracijos Departamento tarnautojai džiaugsis galėdami aptarti su Jumis viršminėtus ar kuriuos nors kitus klausimus. Viršminėti patarnavimai duodami veltui kiekvienam naujam kanadiečiui. Jei Jums reikalingas patarimas ar pagalba, kreipkitės raštu ar asmeniškai į artimiausią Pilietybės ir Imigracijos Departamento įstaigą.

PLANUOK TAPTI KANADOS PILIEČIU

Jei esat Kanadon atvykęs imigrantas ir, jei Jums sukako 18 ar daugiau metų, galite dabar pradėti pirmus žygius Kanados pilietybės gavimui.

Knygutė su paaiškinimais, kokių žygių imtis, siunčiama užpildžiusiems sekantį kuponą.

KUPONO EGZEMPLIORIUS

DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

Citizenship Branch,
Department of Citizenship and Immigration
Ottawa, Ontario.

Please send me the booklet on the steps to Canadian citizenship.

Vardas ir pavardė .....

Andresas .....

DR. JUOZAS KAŠKELIS

Komunizmo ideologijos tikrovė

Redakcijos pastaba. Mums niekad negali būti per daug žinių apie komunizmo tikrovę bei jojo skverbimosi kelius. Dr. J. Kaškelis be šio straipsnio pažadėjo ir dau giau parašyti apie komunizmo teoriją bei jo pasireiškimus kasdieniniam gyvenime. Dr. J. Kaškelis Lietuvoje yra išleidęs porą ūkiškais klausimais knygų ir vieną socialiniais klausimais: „Krikščioniškas solidarumas ir so cialinė darbo sistema". Tad jo nagrinėjimas komunizmo įvairiais atžvilgiais mums bus įdomus.

Šių laikų pasaulis yra persiėmęs dviem viena kitai priešingom idėjom. Tarpe tų pagrindinių idėjų vyksta žūtbūtinė kova. Iš vienos pusės kovoja kuriamoji idėja, iš kitos pusės griaunančioji. Kovoja šviesa su tamsa. Jei tose titaniškose grumtynėse laimėtų naujieji hunai, tai visa skultūrinis pasaulio laimėjimas būtų visiškai nušluotas nuo žemės paviršiaus. Kad taip būtų, mes lietuviai nei kiek neabejojame. Juk vienerių metų pirmykštė komunistinė okupacija ir taip pat dabartinė okupacija mums visiems pakankamai davė įrodymų. Dvidešimt trejus metus bolševizmas ruošėsi, jo terminu tariant, sukultūrinti Europą ir kitus kraštus. Ir dvidešimt ketvirtais metais savo egzistavimo, kruvinosios bolševišmo bangos išsiliejo iš iki tuometinių savo ribų. Tolimesniam Vakarų Europos puolimui besiruošiant, komunistiškos bangos pirmn užliejo Pabaltiją, dalį Lenkijos, Besarabiją. Bet tai buvo tik pradžia. Vėliau po Antrojo Pasaulinio karo tos bangos dar toliau pasistūmė, sudarydamos tramplynus persimesti į visą Europą ir į kitus kontinentus. Stalinas savo raudonarmiečiams buvo pažadėjęs dvidešimtpenktąsias sukaktuves surengti vienoje tolimesnės Vakarų Europos sostinėje. Tas išsipildė ir dabar gresia kitoms vakarų Europos ir Amerikos tautoms. Kitoms tautoms tas tik grėsia, iš ko mes galėjome išsivaduoti tik trenkus 1941 birželio mėn. 22 dienos laisvės perkūnui. Juk anie ir dabartiniai komunistiškos-bolševikiškos okupacijos metai yra tikri kraujo ir ašarų metai. Turto grobimas, visiškas sužlugdymas Lietuvos kultūrinio gyvenimo, rafinuotas teroras, ištisas rinkinys barbariškiausių kankinimo piremonių, pagaliau išvežimas šimtų tūkstančių geriausių lietuvių į tolmąjį Sibirą yra neatskiriami tos komunistiškos okupacijos palydai. Visi tie faktai mums pergerai prisimena. Tos žaizdos ilgai neužgis. Todėl, atrodytų, kad komunizmą ir visas jojo klastas gal ir nevertėtų užsiminti, tačiau gyvenimo tikrovė verčia mus nuolat dar prieš akis turėti komunizmo pavojų ir reikia niekad nepamiršti, „Komunizmo ideologijos tikrovės".

Komunizmas esmėje yra aštresnis už atominę bombą ar yperitą bei kitas panašias nuodingąsias karo chemines medžiagas, kurios dar ilgus metus vis dar nenustoja savo nuodingumo. Kiek žmonių vien Lietuvoje per tuos okupacijos metus, be laiko, be jokios kaltės ir be jokios priežasties neteko savo gyvybės, tačiau kas gi apie tai pagalvojo prieš komunistams--bolševikams ateinant į Lietuvą. Juk iš tiesų, gražiai buvo kalbėta, rašyta, dar gražiau visur buvo skelbta ir rodyta, gundančiais pažadais, lyg naujųjų laikų pranašų žadėjimais viliota: junkitės prie mūsų visi nes tik mes vieni nešam žmonijai laimę, išganymą, lengvinam vargus ir duodam gražų, nerūpestingą gyvenimą, apvalytą nuo visokio smurto, išnaudojimo, prispaudėjų jungo ir tt. ir tt. Ir pas mus, Lietuvoje, buvo tokių, kurie rimtai tikėjo, kad tie visi komunistų gražūs žodžiai nebuvo vien tuščias kevalas. Vieni jų, niekad nematę bolševizmo tikrovės ir žinodami, kad kultūringo žmogaus žodžiai visuomet suderinti su jo darbais, aklai tikėjo bolševizmo skelbiamiems miražams, o kiti, kuriems ir teko matyti pačią bolševistinę revoliuciją, guodė save bei kitus, manydami, jog bolševikai per tiek metų sukultūrėjo. Kaip skaudžiai buvo apsirikta. Bet jau tokia žmogaus prigimtis, kad ne visi suprato, jog tai buvo vien tie raudonojo imperializmo ir Kremliaus uzurpatorių meistriškas melas ir gudrūs spąstai. Tie okupacijos metai mums parodė, kad komunizmo tikrovė paaiškėja tik su jais „pagyvenus". Tik tada paaiškėjo, kad naujasis hunas vienas neina...

Komunizmo tikrovę labai sunku pažinti iš karto, nes jis labai stropiai slepia nuo plačiųjų masių savo tikslus ir metodus. Mes tai patyrėme, bet vakarų pasaulis ne visas nori tikėti į mūsų perspėjimus, paliūdyjimus. Jau tokia žmogaus prigimtis, kad jis skaudžiai jaučia tik tikrovę. Žmogus paprastai praeitį ir ateitį vertina nerealiai. Vien dėl to nuolat reikalinga priminti, koks komunizmas buvo ir yra mums ir koks jis gali būti mums ar kitoms vakarų tautoms. Mes nuolat turime sauatsiminti, kad komunizmas gyvena visu pirma pasiremdamas apgaule ir melu. Jis sako einąs pasaulį gelbėti ir visus padaryti laimingais, tačiau ištikrųjų jis nori tą pasaulį sugriauti ir visus pavergti kelių kompartijos asmenų diktatūrai, kurią apgaulingai vadina „proletariato diktatūra". Žvilgsnis į komunizmo praeitį rodo, kad komunizmo idėja niekad nėjo tiesiu ir teisingu keliu. Ji buvo skelbiama ir realizuojama smurtu ir prievarta, visų pirma eita klastos, apgaulės ir melo keliais. O tai jau yra nuodai, kurie ir mažiausioje doroje negali būti kuriamojo veiksnio sudėtine dalimi.

Dėl visų tų priežasčių, atrodo, mums niekad negali būti perdaug žinių apie komunizmo tikrovę, bei jojo skverbimosi kelius. Tais sumetimais norėtųsi supažindinti su komunizmo pavojaus vispusiškumu, ypač su komunizmo bei jojo visokių organizacijų veikloje esamais priešingumais tarp komunizmo skelbiamų dogmų ir tikrovės, jų skambių žodžių ir jiems prie šingų darbų.

Visų pirma kas tai yra bolševizmas, kaip jį galima erdvės ir laiko atžvilgiu klasifikuoti. Bolševizmas savo esme yra labjausiai išbaigta valdybo sistema. Tai savotiška bažnyčia, valstybė ir trestas vienu ir tuo pat metu. Idėjinės galios prasme su bolševizmu gali rungtis tik katalikų bažnyčia, politinės struktūros atžvilgiu tik Amerikos Jungtinės Valstybės. Gi ūkinio despotizmo atžvilgiu net ir pasauliniai Morgano bankiniai namai, savo galios viršūnėje, negalėjo nė lygintis su ūkiniu bolševizmo despotizmu.

Komunizmas tai nauja pikto religija, fanatiškai skelbiama komunsitų partijos, gi komunistų internacionalas — naujoji ir labai agresinga religinė organizacija. Tai savotiška visuotinė bažnyčia, savo tinklu apimanti visą pasaulį ir turinti visuose pasaulio užkampiuose savo pasekėjų ir mokinių. Toji naujoji pikto religija turi savo „senąjį įstatymą" „duotą" Marks o ir „naująjį" — „duotą" Lenino. Per bolševizmą Rusija dabar yra tikra žodžio prasme savotiška bažnytinė valstybė, kurioje yra savo „popiežius", savo „kardinolai" ir „bažnyčios tėvai", savo „bažnytiniai suvažiavimai", atskalūnų bei eretikų teismai, savo uždraustųjų knygų indeksas, savo misionieriai bei kankiniai, savo inkvizicija, savo ceremonijos, savo dogmos, savo kultas ir savo simboliai.

Toji pikto religija turi savo etiką, kuri reikalauja netik, kad jos pasekėjai kentėtų dėl savo įsitikinimų, bet ir verstų kitus dėl tos religijos kentėti, — netik mirti dėl jos, bet ir verstų kitus dėl tos religijos kentėti, — ne tik mirti dėl jos, bet ir kitus žudyti, — ir visomis priemonėmis siekti didžiulio tikslo: pavergti, kad ir žiauriausiomis premonėmis, naujajai bažnyčiai bei religijai visą pasaulį. Toji religija turi savo atskirą pasaulėžiūrą - materializmą. Ji kovoja su kitomis religijomis, nes nepakenčia konkurentų. Jos skelbėjai yra įsitikinę, jog tik jie vieni išpažįsta tikrąjį dorovės mokslą, kuris galįs žmoniją išlaisvinti iš politinių, ūkiškų, socialinių ir moralinių blogybių, kurie žmoniją slegia. Jie mano tiesią kelią į būsimąjį žemės rojų.

Toji savotiška naujoji bažnyčia ir už Rusijos ribų, iki paskutinio idėjų karo, pasireiškė kaip pirmaeilis moralinis fak torius. Juk ne tik pas mus Lietuvoje iki bolševikų atėjimo, bet ir kitur, net stipriai buržuazinėse valstybėse, net kapitalis tų tarpe buvo ir yra tokių, kurie buvo ir yra linkę komunizmą vertinti kaip tikrąją ateities religiją ir net bandė ir bando ją lyginti su pirmųjų amžių krikščionybe. Tas apgaulingas komunizmo idėjų išviršaus spindėjimas sugebėjo ir sugeba ne kartą apakinti net ir gerai išprusintas galvas (ką bekalbėti apie tiek daug suklaidintus pirmykščius lietuvius emigrantus) iki tiek, jog senos kultūros žmonės suabejoja savo kultūra ir pradeda laukti iš komunizmo visos žmonijos išganymo. Dėl viso šito komunistinis internacionalas buvo ir yra pats galingiausias bolševikų sąjungininkas, kuris bolševikų valdžiai (Sovietų Rusijai) duoda autoritetą ir suteikia rimtą moralinį ginklą kovai su vakarais. (d. b.)

Mažoji ir Didžioji — viena Lietuva.

PO PIRMOJO PASAULINIO KARO KLAIPĖDOS KRAŠTAS ATSKIRTAS NUO VOKIETIJOS, O PO ANTROJO PASAULINIO KARO ATSKIRTA VISA MAŽOJI LIETUVA

Mažosios Lietovus Tarybos atstovo Kanadoj prof. V. Pėteraičio kalba sausio 15 d. Montrealy.

Kam švenčiame sausio 15 dieną? Tą dieną prieš 30 metų Mažosios ir Didžiosios Lietuvos patriotai iš visų etninės Lietuvos sričių bei iš užjūrio stojo į kovą atitaisyti nuo seno mūsų priešų ir, deja, turiu pasakyti, net mūsų pačių padarytas skriaudas. Tą dieną Mažosios Lietuvos taurūs sūnūs pasauliui įrodė, kad jie 1918 m. ne tuščiomis reikalavo atsiskirti nuo Vokietijos ir susijungti su Neprkilausoma Lietuva laisvam našiam gyvenimui. Tą dieną Maž. Lietuvos sukilėliai, D. Lietuvos savanorių padedami, ginklu pradėjo kovą už Maž. Liet. išlaisvinimą iš svetimųjų ir apvainikavo savo pradžios žygius Klaipėdos krašto prisijungimu prie Nepriklausomos Lietuvos.

Kadangi 1923 m. sausio 15 d. tik šiaurinei Maž. Lietuvai, taip vadinamam Klaipėdos kraštui, atskirtam nuo Vokietijos Versalio taikos sutartimi, pavyko susilieti ir nuversti Lietuvai nepalankią valdžią, tai tą dieną dažnai vadiname Klaipėdos krašto atvadavimo diena, Klaipėdos krašto sukilimo diena ar net Kliapėdos diena. Argi ne perdidelė garbė tenka vienam miestui? Ar Tilžei, Isrutei Gumbinei, Karaliaučiui skirsime kitas dienas?

Jei Vasario 16 laikoma visų lietuvių ir visos Lietuvos nepriklausomybės švente, tai lygia teise Sausio 15 skaitytina Mažosios Lietuvos Diena. Vasario 16 vaizduoja pradžią į Lietuvos nepriklausomą gyvenimą, o sausio 15 — į Mažosios Lietuvos išsivadavimą ir susijungimą su Didžiąja Lietuva. Tas išsilaisvinimas tebesitęsia ir šiandien.

1918 m. Prūsų Lietuvių Tautinė Komisija Tilžėje skelbė pasauliui, kad **„dabar valanda parėjo pasauliui apsakyti, kad mes dar gyvi, kad mes su Didž. Lietuva esame vienos motinėlės vaikai, kad ką mūsų priešininkai per šimtmečius išardė, dabar laikas vėl suvienyti... Ten kur Labgava, Vėluva, Isrutė, Darkiemis, Goldapė, tai vis lietuviški kraštai, kur mūsų tėvų tėvai savo gražiąją kalbą vartojo ir lietuviškai gyveno“**, ir stipriais žodžiais reikalavo atsiskirsti nuo Vokietijos ir prisiglausti prie Lietuvos. Jei po pirmojo pasaulinio karo tik penktoji dalis etninės Mažosios Lietuvos buvo atskirta nuo Vokietijos, tai po antrojo pasaulinio karo visa Mažoji Lietuva kartu su Karaliaučium iš Vokietijos sąstato, vadinasi, Mažosios Lietuvos Tautinės Komisijos pirmasis reikalavimas visiškai įvykdytas. Dabar belieka laukti, kad visas atskirtas kraštas grįžtų prie Lietuvos. Vėl teks tauriesiems Lietuvos sūnums ginklo griebtis, ir taip, kaip 1923 m., įrodyti pasauliui, kad Mažoji ir Didžioji Lietuva tai vienas kraštas.

Sausio 15 minėtina dar ir kitu atžvilgiu. Su šia diena įvyko posūkis lietuvių galvoseno je, nusikreipta nuo rytų — romantinio galvojimo į vakarų — realistinį. Su Klaipėdos uostu atsivėrė durys į platųjį pasaulį jūros keliu ir juo gavome garantiją Lietuvos ūkinio gyvenimo klestėjimui.

Kaip Nemunas neša savo savo vandenis į marias ir į Baltijos jūrą, taip ir lietuvių masė amžių bėgyje slinko iš rytų į vakarus prie Baltijos jūros ir Aismarių — į Mažąją Lietuvą. Ypač čia pasistūmėjo ir atsparūs pasirodė žemaičiai ir augštaičiai. Jie neištirpo svetimųjų apsupti, bet atkakliai laikėsi prie Baltijos jūros, nors didžiųjų valdovų ir apleisti bei išskirti iš lietuviškos masės.

Dažnas mūsų valdovų nusigręžė nuo Mažosios Lietuvos ir veržėsi, nors ir prieš srovę, į rytus ir į pietus. Tiesa, tenėjo tuo metu svarbūs prekybos keliai į klestančią vidurže miu jūros kultūrą. Bet tie keliai ir prekybos centrai buvo ne lietuvių apgyventose sryty se.

Analogiškai kartojasi praeities įvykiai ir šiais laikais. Mažoji Lietuva drauge su visa lietuvių mase tremtyje siekia apjungti visų lietuviškų sričių Išlaisvinimą jau dabar tremtyje ir reikalauja įsileisti Mažosios Lietuvos atstovą į Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Bet mūs vadovaujantieji organai, priešingai masei, išsižada mieliau Mažosios Lietuvos žemių, negu įsileisti atstovą į VLIKą.

Neabejoju, kad ir šiuo atžvilgiu laimės masės karštas troškimas ir anot M. L. Išlaisvinimo Vado ir Lietuvos Gen. Konsulo p. Budrio, skaičiusio pereitais metais šioje vietoje paskaitą, M. L. atstovas VLIKo turėtų būti skubiai ir nuoširdžiai pakviestas ir ten pasveikintas.

Min. V. Gylio pranešimas.

Po p. Pėteraičio kalbos labai įdomų pranešimą apie Mažąją Lietuvą padarė min. V. Gylys.

P. Gylys sako, kad praeity ligi pat Vyslos upės gyveno lietuviai ir tiktai lietuviai. Iš čia yra kilę mūsų žymieji asmens: Vydūnas, Jankus, Zauniai, Duonelaitis. Mažoji Lietuva yra lietuvių raštijos lopšys. Čia daug kas kūrėsi lietuviška ir patriotiška.

Lenkai į Mažąją Lietuvą pasikvietė kryžiokus, bet jie patys taip pat labai nuo to nukentėjo.

1252 buvo įkurtas Memelburgas — kryžiokų pilis, bet miestas vadinasi Klaipėda, nes ten lietuviai gyvena.

Iš visur ir apie viską

■ Eisenhowerio inauguracijos proga didžiajame parade Washingtone, tarp daugybės vežimų iš įvairių Amerikos Valstybių, kariuomenės dalinių ir tt., buvo Amerikoje gyvenančių tautinių grupių vežimas, kuriame tarp kitų tautų dalyvavo ir lietuvaitė (vienintelė iš Pabaltės tautų) pasipuošusi gintarais ir tautiniais drabužiais.

■ Brazilijoje, Sao Paulo scenos mėgėjų būrelį „Lituania“ sudaro šie asmens - vaidintojai: Aldona Balionytė, Ona Zagorskaitė, Elena Matuzonytė, Adomas Bučinskas, Vaclovas Putvinskas, Vaclovas Gervinas, Ferdinandas Feiferis, Liudas Bendoraitis, Antanas Rudys, Brnoius Guiga, režisorius Juozas Keméža, Stasė Kamantauskaitė, Adolfas Eringis, Jonas Bajorinas ir Petras Brasa. Scenos mėgėjų būrelis sėkmingesniam darbui išrinko valdybą, kurios pirmininku išrinktas iniciotorius Bronius Guiga, ir nariais — Liūdas Bendoraitis, Aldona Balionytė ir Adomas Bučinskas.

■ PLB laik. org. komitetą Prancūzijoje sudaro kun. J. Krivickas, Pr. Dulevičius ir J. Baltrušaitis.

■ Paryžiuje pradėjo veikti prancūzų įstaiga pabėgėliams ir apatridams globoti. Jos adresas: Office Francais de Protection des Refugies et Apatrides, 7 rue Copernic, Paris 16e, France.

■ Lietuvių studentų skaičius Laisvosios Europos kolegijoje prie Strasburgo un-to didėja. Naujai priimti dar Z. Brinkis ir J. Čeginskas. Į Paryžių pagilinti muzikos studijų yra iš Kanados atvykusi A. Matukaitė. Iš viso Paryžiuje studijuoja 13, Nancy 1, Strasburge— 9, B. Strankauskaitė lanko dramos studiją. Strasburge pirmasis iš LE kolegijos stipendininkų apgynė medicinos disertaciją Kvietelaitis.

■ Jauna lietuvaitė, 19 m. amžiaus, vienturtė dukrelė, išsilavinusi, pageidauja susirašinėti su jaunais lietuviais ir lietuvaitėmis, gyvenančiais kitur. Laiškus siųsti: Danguolei, a-c Foto Baltica, Yaritagua, Estado Yaracuy, Venezuela.

■ Povilas Šaltenis eina pensijon. Argentinoje išgyveno per 40 metų. Dirba chemiko darbą Avellanedoje, bet jau baigia tvarkyti dokumentus ir išeina pensijon.

■ Mūsų tautiečio Juozo Stankaičio vadovaujamos „Quilmes Ballet“ studijos mokinių koncertas įvyko Buenos Aires puošnioje kultūrinių parengimų salėje Consejo de Mujeres. Sostinės publikai patiekta 22 baleto numeriai. Programa pradėta J. Strauso valsu, kurį išpildė jauniausios Quilmes Baleto studijos mokinės. Publika labjausiai žavėjosi augštos, laibos, baleto mene daug pažengusios jaunuolės Moraima Vera šokiais. Moraima Vera, tai Veros Stankaitytės scenos vardas. Ji jau pasiekė teatro Colon jaunųjų šokėjų eiles. Kada po koncerto jos tėvus ir ją pasveikino ir teatro Colon šokėta Rosita Ryliškytė, paaiškėjo, kad į teatro Colon sceną ir Rositą prirengė tas pats profesorius.

■ Protestantų misijonierių komunistinėje Kinijoje prieš 4 metus buvo iki 3.000. Dabar yra likę tik apie 20. 12 yra kalėjimuose.

■ Eisenhowerio administracijos patarėju paskirtas Emmet John Hughes. Jis yra autorius knygų „The Church and Liberal Society“ ir „Report From Spain“. Taipgi jis buvo žurnalų „Time“ ir „Life“ redakcijos nariu. 1942-46 metatis buvo spaudos attache JAV ambasados Madride.

■ Vokietijos Evangelikų bažnyčia neseniai paskelbė statistiką apie įvairių bažnyčių padėtį Skandinavijos kraštuose. Iš jų paaiškėja, kad Romos katalikai šiuose kraštuose sudaro tik apie 3,7 proc. visų gyventojų. Mažiausiai katalikų esą Islandijoj, kur jie sudaro 0,3 proc. arba 500 asmenų bendruomenę.

■ Grenlandijos saloje, priklausančioje Danijai, darbuojasi trys Maryknoll misienieriai. Senas Danijos įstatymas nurodo, kad Grenlandijoje rastiems kunigams būtų nukirsdintos galvos. Dabartinė valdžia tą įstatymą atšaukė.

■ Popiežius Pijus 12 dalyvavo koncerte, kur buvo išpildyta prelato Lorenzo Perosi naujai sukurta oratorija. Tai buvo pirmą kartą nuo 1870 metų, kada Popiežius su kardinolais palydovais dalyvavo viešame koncerte.

■ Lapkričio 8 d. lietuvių bendruomenės iniciatyva sušauktame bendrame Adelaidės estų, latvių ir lietuvių valdybų posėdyje, aptarus glaudesnio bendradarbiavimo ir vieningo bendrųjų reikalų atstovavimo reikalingumą, buvo sudaryta Baltų Taryba. Taryba susideda iš trijų narių — po vieną nuo kiekvienos tautybės. Pirmąją Tarybą sudaro dabartinių Valdybų pirmininkai.

■ Inž. Br. Budginas, sveikatai pairus, turėjo mesti viską ir, gydytojų patariamas, išvykti į Meksiką, kur gydosi kalnų, miško ir jūros oru, žinoma, padedant ir kitoms, medicininiškoms, priemonėms.

■ Netikėtai mirė „Eglutės“ redaktoriaus Pr. Naujokaičio žmona, kilusi Užupytė. Palaidota Brooklyno kapuose. Pr. Naujokaičiui ir dviem jo našlaičiais likusiems vaikučiams reiškiama užuojauta.

■ Syrijos „pranašo“ Jussef Mohammed Balal teigimu, turėjo įvykti pasaulio galas spalio 15 d. Po to kai ėmė verstis „pranašystėmis“, jis radosau apie 35.000 išpažintojų. Jie, pasitikėdami juo, pardavinėjo savo turtus, dalino pinigus vargšams ir skyrėsi nuo savo žmonų, kad paskutinio teismo dieną turėtų švarią sąžinę. Bet atėjo toji diena ir praėjo....

■ Australijos vyrų tarpe pastaruoju metu įsigalėjo nauja mada: kaklaraiščiai, pagaminti iš gyvačių odos. Barškuolių, smauglių ir kitokių gyvačių oda dabar dažnai puošia australiečių pakaklės.

■ Montevideo spauda pasipuošė J. Petruškevičiaus nuotrauka ir aprašymu, kaip jis, rizikuodamas savo gyvybe, užgesi no naftos rezervuare užsidegusį tanką. Jei gaisras nebūtų buvęs užgęsintas ir būtų sprogęs požeminis tankas, būtų buvęs sugriautas visas kvartalas. Firma drąsiam žemaičiui įteikė aukso medalį ir stambią pinigi nę dovaną.

■ Pagal naujausią Argentinos statistikos tarnybos pranešimą šis kraštas gegužės 31 d. turėjo 18.036.377 gyventojus. Apvaliais skaičiais imant, vyrų Argentinoje buvo 9.2000.000, moterų — 8.800.000, taigi vyrų buvo 400.000 daugiau negu moterų. Gyventojų, gimusių Argentinoje, yra 15.200.000 ir kituose kraštuose — 2.800.000. Gegužės 31 d. Buenos Aires (be priemiesčių) turėjo 3.373.000 gyventojų, Buenos Aires provincija — 4.747.000, toliau seka Santa Fe provincija su 1.865.000, Kordobos — su 1.688.000 gyventojų. Iš miestų didžiausi yra Avellaneda, turinti milioną su viršum gyventojų ir Rosario 6 šimtus tūkstančių su viršum.

■ Gruodžio 26 d. mirė Pranas Dulkė, ilgametis Angelų Karalienės parapijos vargonininkas ir uolus vietos muzikos veikėjas. Velionis buvo apie 60 metų amžiaus.

— Naujųjų Metų proga Vykd. Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas su Diplom. Šefu S. Lozoraičiu ir Lietuvos atstovais užsieny pasikeitė šventiniais linkėjimais. Buvo pareikštas noras ir viltis, jog bendradarbiavimas tarp VLIKo ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos bus sklandus ir veiksmingas, kaip to reikalauja Lietuvos interesai.

Be to, VT pirmininkas, kaip Lietuvybei Išlaikyti Tarnybos valdytojas, pasiuntė sveikinimus su šventiniais linkėjimais visoms PLB kraštų valdyboms ir LOKams.

— Dėl neteisingų Višinskio tvirtinimų, esą, Pabaltijo tautos pačios įsijungusios į Sov. Sąjungą, Jungtinėms Tautoms iš Europos protestus pasiuntė VLIKas ir Latvijos Atnaujinimo Centrinis Komitetas Europoje.

— Tautos Fondo Atstovybės D. Britanijos pirmininkas J. Vilčinskas Vykd. Tarybos pavedimu išsiuntinėjo jo parūpinto veikalo „The Tragedy of the Baltic States“ po vieną egzempliorių britų vyriausybės nariams ir politikams.

— VLIKo atstovas Koordinacinėje Komisijoje K. Bielinis ir Vykd. Taryba, susirūpinę informacinio darbo koordinavimu, šį klausimą bendrai svarstė su kitais įvairiuose kraštuose esančiais liet. veiksniais ir visuom. veikėjais ir paruošė tuo reikalu išsamų Koordinacinei Informacijos Komisijai pranešimą.

NUBAUDĖ LIETUVIO IŠDAVIKUS

Spalio 25 d. vokiečių teismas Braunschweige nubaudė du vokiečius už lietuvio V. Urbanavičiaus išdavimą sovietams po 3 metus sunkiųjų darbų kalėjimo.

Urbanavičius buvo pabėgęs iš rusų kalėjimo, rado darbo viename Braunschweigo vaistų magazine, su kurio savininku W. Sanding, susidraugavo. 1948 m. pabaigoje Urbanavičių aplankė iš rusų zonos atvykęs vokietis G. Marschall, perdavęs jam jo rusų zonoje gyvenančios sužadėtinės linkėjimus ir jos prašymą atvykti į zonos pasienį pasimatyti.

Urbanavičius buvo atsargus, nevyko pats, bet paprašė savo darbdavio ir draugo Sanding nuvykti ir patikrinti ar viskas tvarkoje. Sanding nuvykęs susitiko su rusais ir davėsi jų prikalbamas Urbanavičių išduoti. Marschall taip pat buvo rusų užverbuotas ir jų į Braunschweigą pasiųstas. Tokiu būdu grįžęs iš rusų zonos Sandin ne tik Urbanavičių nuramino,, kad jis gali vykti į pasienį, bet jį dar labjau paskatino, pranešdamas, kad Urbanavičiaus sužadėtinė zonos pasienyje jo lauksianti ir kad ji sulaužiusi koją.

Dabar Urbanavičius buvo jau visai tikras ir, nieko blogo nejausdamas, nuvyko su Sanding į rusų zonos pasienį. Pasienyje, einant keliu, iš krūmų iššokęs Marschall Urbanavičių smūgiu nutrenkė ir nustojusį sąmonės nuvilko pas rusus. Maršalui rusai pažadėjo už tą žygį 4000 markių, o Sandingui pažadėjo įtaisyti vaistinę ir gerai aprūpinti jo šeimą.

Vokiečių policija, sužinojusi apie įvykį, nusikaltėlius ilgai sekė. Vieną dieną atvykus Marschalliui iš rusų zonos, jis ir nusikaltimo dalyvis Sanding buvo suimti, perduoti teismui ir dabar nubaust. Urboinavičiaus ir jo sužieduotinės likimas yra nežinomi. Rusai, pagavę Urbonavičių, išvežė ir jo sužieduotinę.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje

(Ištrauka iš V. Žemkalnio stu dijos apie Vilnių)

RAŠO ARCHITEKTAS PRO F. VYTAUTAS ŽEMKALNIS

Besipuošiantį baroko gėlėmis Vilnių ir vėl puola Maskva. 1655 m. Vilnių puola Maskvos kunigaikštis Chovanskij. Lietuvos etmonas Mykolas Kazimieras Pacas ruošia priešui atitinkamą smūgį ir 1661 m. galutinai išveja Maskvos bandas iš Lietuvos.

Ta intencija jis pastato šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnyje. Mykolas Pacas yra ryškus labai karingos, o drauge ir labai pamaldžios gadynės atstovas. Mykolas Pacas, kaip gražiai jį charakterizuoja prof. Vorobjovas, buvo narsus karys, šaunus ritieris, galingas magnatas, mėgęs kildinti savo giminę iš Florencijos didikų dinastijos Pazzi, humanistas, išmiklintas alegorinėje to meto poezijoje, pratęs gyventi prabangoje ir kartu — pamaldus krikščionis, nuolankus bažnyčios vergas, testamentu įsakęs save palaidoti požemyje po to paties šv. Petro ir Povilo bažnyčios slenksčiu, kur jo paskutinioji poilsio vieta buvo paženklinta tiktai akmens plokšte su įrašu: „Čia guli nusidėjėlis“. Bet puiki viršum to kapo iškylanti bažnyčia pati savaime yra iškalbingiausias antkapis, o nežinomojo nusidėjėlio vardas gudriai išreikštas dideliu auksuotų raidžių įrašu viršum fasado lango: „Regina pacis, funda nos in pace“ — Taikos Karaliene, sutvirtink mus taikoje — tikrai barokiškas, grakštus kalambūras, kur Taikos Karalienė tuo pat žygiu yra paties etmono Paco ir visos jo giminės Dangiškoji Užtarytoja.

Bažnyčią projektavo ir statė (1668—1676) Italijos architektas Giovani Zaor. Pagal II Gesu schemą jis suprojektuoja lotyniškojo kryžiaus formos planą ir navų sankryžą dengia įspūdinga kupola. Įdomus šios bažnyčios kompozicijos reiškinys, tai jos išorė. Atrodo, lyg išorę būtų komponavęs kitas architektas: ji yra kitų proporcijų, kitos gamos, negu vidinė bažnyčios kompozicija. Tačiau ir išorė yra sukomponuota to paties autoriaus. Ar tai „susmulkėjęs skonis ir nuvytusi fantazija“ (kaip kai kur literatūroje charakterizuojama)? Manau, ne. Autoriaus aiškiai buvo siekiama išreikšti savo kūrinio mases tomis proporcijomis, kuriomis per ištisus tris šimtmečius reiškėsi vytautinės epochos architektūra. Imkime kad ir viršutinę fasado dalį ir palyginkime su Kamajų bažnyčia — ar tai ne XV a. atgarsis? Svetimšalio menininko pagautas senovės Vilniaus barokinės architketūros atgarsis. Priešingai, negu šv. Kazimiero bažnyčioje, šv. Petro ir Povilo vidus yra stačiai paskendęs skulptūrinėje dekoracijoje, kuria apklotos ir sienos, ir arkos bei skliautai, ir kupolų vidaus paviršius. Čia neįkomponuotas net iki šios dienos tiktai altorius. Iki šiol niekam nėra pasisekę sukurti tokio altoriaus, kuris savo meniškumu dominuotų šioje ikonografinėje programoje. O tą programą sudarė pats fundatorius Pacas, kurio idėjos sutapo su Reguliariųjų Laterano kun. Kanauninkų gretimojo vienuolyno įnamių idėjomis. To vienuolyno patronas šv. Augustinas žiūrėdavęs į pasaulį kaip į sceną, kurioje kiekvienas privalo suvaidinti savo skirtą rolę. Žiūrovas — Dievas. Ir iš tiesų — tai, ką mes matome šioje bažnyčioje, yra „Teatrum Magnum“. Kun. dr. Piotr Sliedziewski savo veikale (rankraštyje) „O quale theatrum perdidimus“ (Studjum do monograficznego zrozumienia dekoracyj sw. sw. Piotra ir Pawla na Antokoliu w Wilnie. Rękopis) parodo, kaip tos bažnyčios skulptūra kuria barokinį, teatrą, kurio autoriai kaip gyvi yra paimti ir perkelti iš jėzuitų scenos. Keturiolikoje pagrindinių kompozicinių scenų, panašiai kaip didelėse inscenizacijose atviroje scenojo, jungiasi tarpusavyje viskas: bibliniai, istoriniai, mitologiniai ir alegoriniai personažai, fantastiškos būtybės — demonai, grifai, drakonai ir šiaip įvairios dekoracijos ir butaforijos, meistriškai sulietos su architektūros mintimis sintetiniame, teatraliniame bendram akcente. Kaip disciplinuotai architektūros masės apvaldo skulptūrą ir pajungia savo triumfuojančiam ritmingumui! Sėdinčios ant arkų moterų figūros ar frizo amūrų judesiai harmoningai lydi arkų ar frizų judesį, taip laisvai, gyvai ir natūraliai jos atvaizduotos kaip angelai erdvėje.

Šių teatralinių scenų kūrėjai daugmoje buvo italai iš Milano ar Genujos, kurie dirbo paskiromis grupėmis, kaip kad vi duramžiuose buvo įvairios artistinės brolijos ar keliaujančios mūrininkų grupės.

Dažnai alegorinėje dekoracijoje yra išskaitoma paslėpta valdžios apoteozė. Taip pat lengvai surandame didaktinį bažnyčių dekoracijų pradą, kuris jungia teologinės programos dalis.

Šventųjų ritierių kultas, su vyraujančia centrinės navos šv. Sebastijono kankinimo scena, šv. Sebastijono, kuris didvyriškai žūsta, savo žvilgsniu perverdamas budelius. Tas savo rūšies militarinės dekoracijos bruožas, atitinkąs fundatoriaus, didž. Lietuvos etmono Mykolo Kazimiero Paco asmenybei ,dar labjau pabrėžiamas skaitlingais trofejais ir karišk omis emblemomis, išmėtytomis visoje bažnyčioje ir meistriškai pritaikytomis bendrajai dekoracijai. Vienoj koplyčioj išvystyta scena, kurioje stebuklingai pasirodo šv. Kazimieras, kaip Lietuvos kariuomenės vadas, kuris veda lietuvius į kovą prieš Maskvą ir ją nugali. Tikrai — funda nos in pace — nugalėjęs rusus, Pacas grąžina Vilniui taiką.

Ir per visas scenas nuo kankinių didvyriškumo iki misteriško Dievo Motinos altoriaus scenarijaus, nuo demoniškos būtybės su skausmingu beviltišku veidu šaukiančiu į dangų — de profundis — iš savo kalėjimo debugnės, per gotinę, ištiestą, feodalinę XVIIa. šv. Magdalenos figūrą ir augmeprasčiausius vilnietiškus daiknijos ornamentus, ar net patus, paimtus iš kasdieninio gyvenimo, autoriaus idėja mus veda į kryžiaus centrą — kupolą: išdykėliai amurai žaidžia dangaus karusele, mes jaučiame dangaus skliaustą ir matome ten viršuje tą Teatrum Magnum žiūrovą — Dievą Sabaot.

Šoninėse koplyčiose ypatingai pasireiškia šviesų ir šešėlių veiklos fantastiškumas. Plastinių formų modeliavime, blizgesyje, šviesų ir šešėlių virtuoziniame panaudojime jaučiamas didysis Bernini, kurio rankose akmuo tapdavo minkštas ir lankstus kaip vaškas.

J. Savickis ir R. Spalis

RAŠO IGNAS J. ŠEINIUS.

Jurgis Savickis: Šventoji Lietuva, romanas, 248 pusl. (Tremtis) Memmingen 1952.

R. Spalis: Gatvės berniuko nuotykiai, apysaka jaunimui ir senimui, 508 pusl. (Tremtis) Memmingen 1952.

Abi knygos švariai atspausdintos neblogam popieriuje, dailiais, lengvai paskaitomais rašmenimis, beveik be korektūros klaidų ir įrištos patrauklios spalvos drobės viršeliais. Sektinas pavyzdys mūsų leidykloms Amerikoje, kurios ligšios dienos lyg būtų dar nepastebėjusios augštos anglų ir amerikiečių tipografinės kultūros.

Jurgis Savickis ir R. Spalis yra panašūs vienas kitam ir daug kuo skiriasi. Skiria pats amžius. Savickis, romantine Jurgio Rimošiaus slapyvarde prisidengęs, meilia senutės Gabrielės Petkevičaitės ranka pirmyn stumiamas, pradėjo rašinėti „Lietuvos Žiniose", Vilniuje, noveles jau daugiau kai prieš keturiasdešimt metų. Dar gerai nenusistatęs, kam palikti, ar plunksnai ir rašalui, ar drobei su vyliojančiais spalvingais dažais, ar pasirinkti praktišką ir gimtosios Airiogalos laukams tiek reikalingą mokyto agronomo amatą. Spalis, laisvosios Lietuvos Kaune išaugęs, susigundė plunksna ir rašalu tik ten su augštais mokslais susitvarkęs, gerokai su literatūros istorija ir jos veikėjais susipažinęs. Tik kaip tik tuo metu Lietuvon įsiveržė kryžiuočių ainių palaiminti Rytų barbarai, svaisčiodami durtuvais, tankais ir žvangindami vergijos pančiais, temdydami sukeltomis dulkėmis saulę ir prismirdusiomis rudinėmis užimdami žmonėms kvapą.

Spalis, kaip ir daugelis kitų lietuvių rašytojų, galėjo vėl paimti rankon plunksną tik atsidūręs svetur, saugesnėje vietoje, baisiems pergyvenimams kiek nugulus, negęstaamai gyvo žmogaus vilčiai vėl sušvitus ir apstingusį kraują sušildžius. Savickiui neteko iš arti, savomis akimis ir ausimis pergyventi nei Rytų, nei Vidurinės Europos barbarų, bet pajusti jų virš žvėrišką žvėriškumą gavo ir jis. Be tėvynės laisvės, dėl kurios ir jo buvo tiek kovota, jo artimiausiems išplėšta gyvybė. Ir jis, ankščiau dėl tarnybinių pareigų tiek ilgai nerašęs, ėmėsi plunksnos tik gyvenamai aplinkai ir pačiam kiek aprimus.

Bendra Savickiui ir Spaliui, kad jiems nereikia griebtis žudymų, savižudybių ir kitokių kraštutinių ekscesų, kad atkreipus skaitančiųjų dėmesį, juos suintrigavus, įtempus jų jausmus. Abiejų stilius moderniai kultūringas, kalba laisva nuo publicistinių prašmatnybių ir literatinių blizgučių. Ji srove na skambiai, aiškiai ir ryškiai. Dialogai, ypatingai pas Spalį, lietuviškai lakoniški, bet kiekvienas tartas žodis, tai vaizdas, tai mintis. Bendra Savickio „Šventąjai Lietuvai" ir Spalio „Gatvės berniuko" nuotykiams, kad tema pasirinkta kas dieinnė buitis, išgyventa jaunatvėje visai atvirais jausmais, įstrigusi dėmesin, kaip naujai atlietan veidrodin visu savo naturaliu realumu, smulkmenų turtingumu ir spalvingumu. Ir vienas ir kitas, kaip menininkai iš prigimties, naudoja tą savų stebėjimų ir išgyvenimų medžiagą artistiniu įsimylėjimu, jos nežaloja, tik ar viena ar kita skoningai atrenka, suderina. Savickis, perkrikštijęs Airiogalą Paėgliškiais, palieka daugelio veikėjų tikrus vardus ir pavardes. Kaip atrodo ir Spalis.

I.

„Šventoje Lietuvoje" dėstosi įvykiai aplink 1905 — 1907 metus. Tik Paėgliai toli nuo Kauno, nuo Vilniaus ir kitų tais metais sukrutusių kultūros ir politikos centrų. Paėglių ir jų apylinkės gyventojų gyvenimas teka ir toliau sava sena, idiliška vaga. Kas lemiamo dedasi kitur, toliau, čia atsispindi tik retkarčiais, atsitiktinai, nuklydusiais ir nublyškusiais šešėliais. Lietuvos bajorų tolimas atospindis Tvirbutas, pusiau patriarkas, pusiau praktiškas ūkininkas, ištikimai skaito sau „Kurjer Poranny", jo ūkiniais patarimais naudojasi pats ir kitiems kaimyniškai pataria ir sekmadienio popiečiais atsargiai ir apdairiai palošia kortomis su klebonu Borisevičium. Skaniai ta proga siurbiančiu arbatą su uogiene, kurios nepagaili dar jaunoka, gamtiškai sveika ir žvali Tvirbuto antroji žmona. Bet daugiau nei kortos ir moters kaitinantis vaizdas Borisevičių traukia dailidystė. Savomis rankomis, nors ir augindamas ilgus smailius nagus, realizuoja jis savus, rūpestingai suprojektuotus išradimus. Automatinius vartelius, mekanines suplaukas ir augančias, kur nori lengvai nutaikomas kopėčias. Ir vieno ir kito kartais romane prireikia.

Borisevičius be to turi pavydingą vargoninką Aperavičių, su nepaprastai bažnytiniams reikalams paslankiu sūnumi, Varšuvos universiteto studentu. Ištikimybę tėvui ir bažnyčiai moka jaunasis Aperavičius puikiai suderinti su ateizmo ir socializmo skelbimu. Nepamirš tamą sceną sudaro išniekinimas bažnyčioje, nykioje ir tylioje su temoje, šventojo sakramento, tikslu įtikinti Tvirbuto berną Leonardą, kad Dievo nėra. Su tuo pat bernu atlieka jis ir meistriškai pavaizduotą, rengė jui ne visai nusisekusią, cerkvei statyti surinktų ir pas policijos viršininką Akcentavičių tik ką atsiųstų pinigų ekspropriaciją. Pajutęs savo rankose stambią pinigų sumą, socializmu apkrėstas bernas gai viršikai kinta ir apsukriai socializuoja juos savo naudai. Pajutęs, kad kojų padai pradeda svilti, pasineša jis bėgti užsienin. Anksčiau į jį akį metusi Tvirbutienė pastoja jam kelią gale lauko miškelyje, ir tą progą jis išnaudoja, išniekina ją. Pasiekęs Ameriką ir ten pritapęs, įstoja Leonardas vienan šventablyvan ordenan ir atsiunčia buvusiems šeimininkams savo atvaizdą puošnioje ordeno nario uniformoje.

„Šventojoj Lietuvoj" nėra kokių vyraujančių asmenų. Romanas prasideda nepaprastai nuotaikinga ir vasaros vaišingumu persunkta šventadienio nuotaika. Anelė Tvirbutaitė grįžta iš miestelio su pirkiniukais anksčiau prieš kitus, pamaldoms nepasibaigus. Dubysos vanduo sugundo ją nusirengti ir paplaukioti. Tai pamato visur besibąstąs Jegorka, Kaukazo generalinio gubernatoriaus sūnus, viešįs Lietuvoje pas tetą, čia atsiųstas fizinei ir dorovinei lygsvarai atitaisyti. Žinoma, sugauna grakščią nekaltą mergaitę ir burliokiškai ją išgvaltavoja, vėliau dar koja paspiria. Pavakariop, kaip ir klebonas Borisevičius, atsilanko į Tvirbutus ir jo auklėtinis klierikas Amžius. Šį kartą pasiryžęs gauti iš Anelės lemiamą atsakymą, ar ji myli jį ar ne. Bet kur Anelei apie meilę po visų nežmoniškų pergyvenimų, nors ji ir neparodo, kas su ja dedasi! Pasitaikiusi Anelės kaimynė ir giminaitė, Anelė antroji, klieriko amžiaus dideliam išsiblaškyme savo gimnazistine galvele įsivaizduoja, kad jis ne ką kitą, o ją myli.

Čia prasideda jos viską domi nuojančios kančios ir nemigo naktys. Sava eile ją pakeičia kiti įdomūs įvykiai ir asmenys. Kai eigon išeina policijos viršininkas Akcentavičius, išlepintos ir padykusios žmonos nuolat su Jegorka numulkinamas ir apgaudinėjamas, pats graužiamas ne tiek sąžinės kiek rūpesnio, kaip užtrynus išeikvotų pinigų pėdsakus, susigundai žmogus patikėti, kad tai jis dominuoja visą romano vyksmą. Gal ir todėl, kad jis taip įdomiai ir giliai psichologiškai pavaizduotas. Ta iliuzija dingsta, išėjus scenon studentui Aperavičiui, be ko kita medžiagą socialiniam romanui renkančiam ir laisvą meilę skelbiančiam. Bet kai tik jis, veikti pasiruošęs, susitinka kokią patrauklią moterišką esybę, nustoja žado ir traukiasi atopakaliu.

Savickis yra tiek subrendęs ir išaugęs rašytojas, kad jis virtuoziškai žaidžia romano konstrukcija ir asmenimis, nuvilkdamas tuos asmenis kartais visiškai nuogai. Bet tai daro jis ne piktai, tulžies neliedamas, o žaizdamas šilta suverenine ironija. Jis niekam nesiangažuoja, parodo žmones su

Op. sol. **Elzbieta Kardelienė** vasario 1 dieną, sekmadienį, 4 val. 30 min. Chicagos Lietuvių Auditorijoje su kompozitorium prof. **Vladu Jokubėnu duoda** didelį Čikagos lietuviams koncertą, kuriame bus išpldyta didelė programa, pradedant liaudies dainomis ir baigiant operų arijomis. Komp. V. Jokubėnas šiame koncerte išpildys naujas savo kompozicijas iš naujai parašyto baleto ir kitus kūrinius.

jų ryškiais individualiniais bruožais, gyvenamoje aplinkoje ir gyvenamu metu, bet drauge kaip menininkas tapytojas iš oro, vaizdžioje perspektyvoje. Jaunatvėje į daug ką pradėjęs žiūrėti tapytojo vaizduotojo akimis, Savickis žiūri rašydamas ir dabar tuo pat žvilgsniu. Tik jau daugiau praktišku, šiltos ironijos persunktu žvilgsniu. Bet niekados anksčiau kaip „Šventojoj Lietuvoj" jis meniškai ir psichologiškai nebuvo pasiekęs taip giliai ir aprėpęs tiek plačiai.

Be abejo, galima būtų iš Savickio pageidauti didesnės šiaip gerai intriguojančių įvykių konsekvencijos ir tampresnio vaizduojamųjų asmenų sąryšio. Bet Savickį kaip ir kiekvieną tikrą menininką rašytoją reikia skaityti be iš anksto susidarytos ar kur galvon įsikaltos nuomonės. Kuriančio meno teorijomis nesukaustysi. Meno teoretikai, kaip paprastai, velkasi tik paskui meninin kus. Menui kaip ir kiekvienai našiai kultūrinio gyvenimo sričiai ir pažangai reikia laisvės ir laisvos erdvės. (d. b.)

VILNIUS TARP AUDRŲ

jau spaudoje ir pasirodys prieš Velykas.

Vilnius tarp audrų, viliniečio rašytojo Jeronimo Cicėno knyga, arti 500 psl., iliustruota mūsų dailininkų darbų reprodukcijomis, V. Augustino foto nuotraukomis, dokumentuota statistikos duomenimis, reikšmingiausių įvykių aprašymais, šimtais pavardžių, susijusių su Vilniaus krašto kovomis, laimėjimais ir pralaimėjimais.

Vilnius tarp audrų — štai Vilniaus krašto lietuvių kančia ir kova lenkų okupacijos (1919—1939) būvyje, taipgi nepaprastas džiaugsmas ir didelė kūrybos valia Lietuvos Respublikai į Vilnių sugrįžus.

Autorius ir leidėjas visus tautiečius, besisielojančius Vilniaus praeitimi ir ateitimi, kviečia į talką.

Knygos kaina 5 doleriai.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai ir tuo mums padėsite išleisti šitą knygą.

Užsisakiusiųjų knygą iki vasario 28 d. pavardės bus paskelbtos garbės prenumeratorių sąraše knygoje.

Užsakymus ir pinigus siųskite vienu iš šių adresų:

TERRA,
748 W. St. Chicago 16, Ill.

J. CICĖNAS,
3421-X-St., Omaha 7, Nebr.

A. DUNDULIS,
2428 S. Lawndale, Ave,
Chicago 23, Ill.

Visi Vilniaus Sąjungos skyriai kviečiami prisidėti prie šio darbo.

Autorius ir leidėjas.

Moksio-technikos naujienos

IŠBANDYTA PRIEŠLĖKTUVINĖ RAKETA

Anglijoje išbandyta radaro kontroliuojama priešlėktuvinė raketa, skirta sunaikintipriešo bombonešiams. Ji pasiekia per 2000 mylių per valandą greitį ir iškyla augščiau negu bet koks modernus bombonešis. Raketa paleidžiama nuo nuožulnios platformos ir gali pasisukti staigiau negu manevruojantis lėktuvas.

LIEMENĖ NUO SUŽEIDIMŲ.

Korejos fronte sėkmingai vartojama pagaminta iš stiklinio pluošto ir nailono liemenė, kurios nepramuša bombų ir šovinių skeveldros. Ji sveria apie 8 svarus. Ta liemenė nesustabdo kariško šautuvo kulkos, iššautos iš arti, tačiau 0,45 kalibro revolverio kulkos jos nepramuša, o taip pat ir sprogusių sviedinių skeveldros. Todėl šios liemenės vartojimas žymiai sumažina sužeistų kareivių skaičių.

NAUJASIS RADARAS

JAV oro ir Jūrų Laivynui gaminamas naujas radaras, kuris parodo kiekvieną žemyno detalę ir oro kliūtis audringų debesų pavidale iki 200 mylių atstume nuo lėktuvo. Jis įgalina lakūną matyti pasirintką plotą, tarsi jis vartotų galingą žiūroną, kuriuo tamsa ir debesys būtų permatomi.

Radaras vartojamas pirmiausiai kaip priemonė išvengti susidūrimo. Jis parodo kalnus, ar lėktuvus, esančius lekiančio lėktuvo artumoje. Be to, jis yra tikslus nustatytojas oro sąlygų. Jis parodo audringų bei kitų debesų formacijos padėtį ir įgalina lakūną išvengti audringo oro, pasukant saugesniu keliu. Radaras gali taip pat nustatyti lėktuvo padėtį, kai žemė nematoma; jis gali būti diriguojamas iš žemyne esančio radaro. Jis gali taip pat matyti žemyno iškyšulius. Parenkamasis jungtukas duoda lakūnui galimybę nukreipti radarą į kliūtis, esančias 5, 10, 30, 100 ir 200 mylių atstume nuo lėktuvo. Neseniai įrengtas karo lėktuve C-97 šis naujas radaras parodė, pvz., Azorų salas 195 mylių atstume, kai lėktuvas skrido per vandenyną 17. 000 pėdų augštyje.

Radaras, pagamintas navigacijai, kliūtims ir oro susisiekimui, sveria 173 svarus. (TŽ).

GYDYTOJAI PERSKYRĖ SUAUGUSIUS DVYNUKUS

Gana dažnas gamtoje atsitikimas, kad dvynukai gimsta-suaugę, susijungę vienas su kitu. Tokie yra pagarsėję Siamo dvynukai. Jie gimę ir išaugo suaugę. Išskirti juos gydytojai nesiryžo, nes tokie dvynukai dažnai esti suaugę labai tampriai: suaugimo vietoje gali eiti stambios kraujagyslės, nervai ir tt. Atjungimas gali būti mirtingas.

Bet štai Čikagoje gimė dvynukai, suaugę galvomis. Ir gydytojams buvo didelis uždavinys, kaip juos perskirti. Bet Research and Edurational Hospital padaryta ypatinagi sunki operacija, kuri tęsėsi beveik 13 valandų, prie jos dalyvavo 15 gydytojų ir asistentų. Buvo rasta, kad abiejų smegenis skiria bendra plėvė ir kad jie naudojasi bendra pagrindine kraujo gysla, einančia per tą plėvę ir maitinančia smegenis. Operuodami gydytojai darė pasitarimus. Stipresniam vaikui paliko du trečdaliu plėvės ir daugiau kraujo indų.

NAJAS ŽINGSNIS

Nathan C. Price iš St. Helen, Cal. užpatentavo nedidelį turbina varomą lėktuvą. Lėktuvas gali kilti vertikaliai augštyn ir skristi horizontalinėje plokštumoje. Tai atliekama oro kompresorių pagalba, įtaisytų sparnų galuose. Nukreipiant oro sroves tiesiog žemyn ar į užpakalį, lėktuvas atitinkamai reaguoja — kyla augštyn ar skrenda į priekį.

Dujų turbinos įrengtos uodegoje, kuri sujungta su kabina universaliniu sąnariu ir padengta elastinga medžiaga. Tokiu būdu uodegą galima sukinėti norima kryptimi. Sparnų ilgis — 12 pėdų. Lėktuvo svoris — 1600 svarų. Apskaičiuotas greitis yra 300 mph, 5000 pėdų augštyje. Skridimo spindulys — 450 mylių. Vietoje ratų naudojami elastingi „padai", kurie turi pneumo - hydraulinius įtaisus. (T&).

LAIŠKAS DIEVUI

GREGORIO LOPEZ Y FUENTES

Namai — vieninteliai slėnyje — stovėjo ant vieno tų priplotų kalnelių, kurie, lyg tos primityvios piramidės, tęsdamos savo keliones, paliko vieną kitą padermę. Iš ten galėjai matyti laukus, upę, ražienas, ir prie pat užtvaro prieinantį jau bebaigiančių nokti kukurūzų lauką. Tarp kukurūzų stiebų, žirniai su savo tamsiai rausvais žiedeliais žadėjo gerą derlių.

Žemė reikalavo vienuivieno dalyko — lietaus, arba bent stiprios liūties, vienos tokių liūčių kurios sudaro balas. Abejoti, kad lis, būtų tas pat, kaip kad netikėti patirtimi tų, kurie iš lūpų į lūpas išmokę žmones sėti tam tikrų metų dieną.

Visą rytą Lenčas — gerai pažinęs savo lauką, prisilaikąs senų papročių ir aklai tikįs — žvalgėsi į šiaurės rytų padangę.

— Dabar tai tikrai ateina vanduo, sene.

Ir senė, ruošdama valgį, jam atsakė:

— Dievo duok.

Vyresnieji berniukai triūsė lauke, o mažesnieji žaidė ne toli nuo namų, ligi pagaliau motina visems sušuko:

— Eikite valgyti...

Jiems bevalgant, kaip buvo sakęs Lenčas, pradėjo kristi stambūs lietaus lašai. Iš šiaurės rytų slinko dideli debesų kalnai. Oras tapo vėsus ir malonus.

— Įsidėmėkite, vaikai, — sušuko vyras, išėjęs nevalomti užmirštų ant tvoros įrankių ir besidžiaugdamas sušlapęs, — čia ne vandens lašai krinta iš dangaus, bet naujos monetos; didieji lašai tai dešimties centų, o mažieji — penkių...

Ir patenkintom akim žiūrėjo į prinokusių kukurūzų lauką, papuoštą eilėmis žydinčių žirnių, visą apdengta paskutoma lietaus uždanga. Bet staiga pradėjo pūsti stiprus vėjas ir kartu su lietaus lašais ėmė kristi didelė kruša, kaip kad gilės. Toji tai tikrai panešėjo [illegible]. Berniukai, nepaisydami lietaus, nubėgo pasirinkti ledinių perlų.

— Blogai, labai blogai! — Susirūpinęs sušuko ūkininkas, — kad bent greičiau praeitų!...

Bet greit nepraėjo. Ištisą valandą kruša daužė namus, daržą, mišką, kukurūzus ir visą slėnį. Laukas liko baltas, lyg kad druska apdengtas. Medžiai — be vieno lapo. Kukurūzai sunaikinti. Žirnai be žiedų. Lenčas — su siela pilna liūdesio. Praėjus audrai, stovėdamas vagoje, vaikams pasakė:

— Skėrių debesys būtų palikęs daugiau... Kruša nepaliko nieko: Šiemet neturėsime nei kukurūzų, nei žirinių.

Visą vakarą aimano:

— Visas mūsų derlius žuvęs!

— Ir nėra kas mums pagelbėtų!

— Šiais metais kentėsime badą...

Bet širdyse visų, gyvenusių tuose vienišuose namuose, slėnio viduryje rusėjo Viltsi: Dievo pagalba.

— Nesisieluok taip, nors bėda labai didelė. Prisimink, kad niekas nemiršta badu!

— Taip sakoma: niekas nemiršta iš bado...

Ir betemstant daug galvojo apie tai, ką buvo matęs miestelio bažnyčioje sekmadieniais: trikampį, o tame trikampyje akį, akį, kuri atrodė labai didelė, akį, kuri, kaip jam paaiškino, viską matanti, netgi tai, kas yra sąžinių dugne.

Lenčas buvo vyras tiesmukas, ir jis pats sakydavo, kad laukų darbas žmogų paverčia gyvuliu, tačiau ne tiek, kad nebūtų mokėjęs rašyti. Išaušus, pasinaudodamas tuo, kad tai buvo sekmadienis ir tvirtai tikėdamas, kad yra kas nors, kas mus visus globoja, pradėjo rašyti laišką, kurį jis pats ruošėsi nunešti į miestelį ir įmesti į pašto dėžutę.

Tas laiškas buvo adresuotas pačiam Dievui.

„Dieve, — rašo jis, — jeigu man nepagelbėsi, šiais metais turėsiu su visa šeima badauti. Man reikia šimto pezų, kad galėčiau antru kart apsėti lauką ir išgyventi ligi naujo derliaus, nes kruša..."

Ant voko užrašė „Dievui", įsidėjo laišką į kišenę ir susirūpinęs išėjo į miestelį. Pašto įstaigoje prilipdė ženklą ir įmetė įdėžutę.

Vienas tarnautojas, kuris buvo laiškanešys, bet pagelbėjo ir pačioje įstaigoje, smarkiai juokdamasis, atėjo pas savo viršininką ir jam parodė laišką, adresuotą pačiam Dievui. Niekad per savo laiškanešio tarnybą, nebuvo matęs tokio adreso. Įstaigos viršininkas — riebus ir malonus — irgi pradėjo juoktis, bet labai greit surimtėjo, ir, laišku stuksendamas į stalą komentavo:

— Tikėjimas! O, kad aš taip tikėčiau, kaip kad žmogus, parašęs šį laišką! Tikėti, kaip kad jis tiki! Laukti su pasitikėjimu, su kokiu jis moka laukti! Pradėti susirašinėjimą su Dievu.

Ir, kad neapviltų to tikėjimo lobio, atrasto per laišką, kurio negalima buvo įteikti, įstaigos viršininkas sugalvojo atsakyti į laišką. Bet kai jį atidarė, pasirodė, kad norint atsakyti, reikėjo daugiau nei geros valios, rašalo ir popieriaus. Bet neatsiakė nuo savo pasiryžimo. Paprašė pinigų iš savo tarnautojų, jis pats davė savo algos dalį ir keli jo draugai turėjo šį tą duoti labdarybės darbui.

Jis negalėjo surinkti Lenčo prašomų šimto pezų — tegalėjo ūkininkui pasiųsti truputį daugiau nei pusę. Sudėjo banknotus į voką, adresuotą Lenčui ir kartu su jais laišką, kuriame tebuvo tas vienas žodis, kaip parašas: Dievas.

Sekantį sekmadienį Lenčas atėjo pasiteirauti daug anksčiau nei paprastai, ar nesą jam laiško. Patsai laiškanešys jam įteikė laišką, tuo tarpu, kai viršininkas su pasitenkinimu žmogaus, atlikusio gerą darbą, per durų išskustą stiklą žiūrėjo iš savo biuro.

Lenčas neparodė nė mažiausio nustebimo, pamatęs banknotus — toks buvo jo įsitikėjimas — bet piktai mostelėjo beskaičiuodamas pinigus... Dievas negalėjo apsirikti, nei paneigti to, ko jis buvo prašęs!

Tuč tuojau Lenčas prisiartino prie langelio ir paprašė popiariaus bei rašalo. Įsitaisęs prie stalo, pradėjo rašyti, smarkiai raukydamas kakta dėl to įtempimo, kokiu jam reikėjo raštu reikšti savo mintis. Pabaigęs, nuėjo paprašyti paš to ženklo, kurį liežuviu pavilgė ir paskui kumščiu priplojo.

Kai tik laiškas nukrito į dėžutę, pašto viršininkas jį išėmė ir atidarė. Ten buvo rašoma:

„Dieve, iš tų pinigų, kurių tave prašiau i mano rankas tepateko tik šešiasdešimt pezų. Prisiųsk man likusius, nes jų labai man reikia; bet jų nesiųsk paštu, nes tarnautojai labai vagia. — Lenčas".

1953-uju metu sukaktuvininkai

2.

Lapkričio 8 d. sueina 95 metai kai Vilniuje gimė, o 1925 m. ten mirė, garsus advokatas **Tadas Vrublevskis,** visą lenkų okupacijos Vilniuje metą gynęs lietuvių ir Lietuvos reikalus, palikęs Lietuvai didelius knygų ir dokumentų rinkinius ir vienintelį Lietuvos masonų dokumentų rinkinį, kurį pasigrobė ir vogčiomis į Rusiją išvežė sovietiniai okupantai. Vrublevskio rūmuose, kurie yra dideli ir puikūs, ties Nerim, buvo įkurta Lietuvos valstybinė biblioteka, kaip Lietuvos Mokslų Akademijos dalis.

Balandžio 19 d. sueina 90 metų kai Kalesninkuose, Simno val. gimė **Ksaveras Sakalauskas,** poetas, beletristas, pasirašinėjęs Ks. Vanagėlio slapyvarde, autorius plačiai žinomos dainos „Kur banguoja Nemunėlis, kur Šešupė miela plaukia", miręs Varšuvoje, palaidotas Vilniuje, Rasų kapuose. Tai vienas iš nedaugelio „Aušros" bendradarbių - poetų.

Gruodžio 19 d. sueis 90 metų kai Pustelnikuose, Naumiesčio val., gimė **Pranas Mašiotas,** „Aušros", „Varpo" ir kitų demokratinių laikraščių bendradarbis, vienas žymiausių vaikų literatūros kūrėjų, mokslo žinių populiarintojas, švietimo viceministeris, didelis kultūrininkas, humanistas ir demokratas.

Sausio 8 d. suėjo 85 metai kai Turčinuose gimė „Varpo" poetas **Justinas Žubrickas,** pasirašinėjęs Turčiniškio slapyvarde, nepriklausomybės laikais rašęs daug proginių patriotinių eilėraščių, ilgametis Lietuvos valstybės kontrolierius, tautininkų veikėjas.

Kovo 22 dieną sueis 85 metai kai Jonaičiuose, Šilutės ap., Klaipėdos krašte gimė žymusis mųsų mintytojas - filosofas ir rašytojas **Vilius Storasa-Vytdūnas,** daugelio veikalų-folosofinių, poetinių, dramos, komedijos ir k. žanrų-autorius, vertėjas iš sanskrito. Liet. VD universiteto Garbės Daktaras ir „Nepriklausomos Lietuvos" dabartinis bendradarbis.

Balandžio 7 — 19 d. sueina 85 metai kai Panevėžy gimė **Alfonsas Morauskis,** veinas Lietuvos Socialdemokratų organizacijos kūrėjų, Vilniuje organizavęs lietuvių socialdem. darbininkų organizaciją, daugelio laikraščių bendradarbis, nepriklausomybės laikais VD universiteto statistikos mokslų profesorius ir „Lietuvos Ūkio" redaktorius.

Gegužės 26 d. sueis 85 metai kia Čižiškiuose, Vištyčio val., gimė **Petras Mikolainis** (miręs 1934. I. 8 Brooklyne), daugelio demokratinių laikraščių bendradarbis, Amerikos lietuvių veikėjas ir populiarių knygų leidėjas.

Birželio 1 d. sueis 85 metai kai Ometiškiuose, Pilviškių vl., Vilkaviškio ap., gimė **Jonas Staugaitis,** gydytojas, „Varpo", „Ūkininko", „Lietuvos Žinių" bendradarbis, „Medicinos" žurnalo steigėjas ir redaktorius, liaudininkų veikėjas, Lietuvos seimų pirmininkas bei vicepirmininkas, Kauno valst. ligoninės direktorius ir tt. Kažin, kaip jis dabar gyvena Rusijos okupacijoje?

Balandžio 20 dieną Paantvardžiuose, Skirsnemunės val., gimė **Jurgis Baltrušaitis,** garsus poetas, rašęs pradžioje rusiškai, paskui lietuviškai, ilgametis Nepriklausomos Lietuvos atstovas Maskvoje, miręs 1944 m. Paryžinje.

Rugpjūčio 23 dieną sueis 80 metų kai Krikščiūnuose, Biržų val., yra gimęs **Adolfas Sabaliauskas,** kunigas, poetas, rašęs slapyvarde Žalia Rūta, lietuvių liaudies dainų ir instrumentų rinkėjas ir dainų rinkinių leidėjas, suomių liaudies epo „Kalevalos" vertėjas, didelis katalikiškosios spaudos bendradarbis, plataus masto kultūrininkas, kurio net sovietinis okupantas pradžioje nedrįso at virai persekioti. (d. b.

KULTŪRINĖ KRONIKA

MIRĖ KOMPOZITORIUS ANTANAS POCIUS

Sausio 19 dieną Čikagoje, savo namuose, 3228 So. Union St., netikėtai mirė kompozitorius prof. Antanas Pocius, Šv. Jurgio bažnyčios vargonininkas. Mirtis jį pakirto širdies smūgiu, nuo kurio Amerikoje dabar miršta daugiausia žmonių.

Antanas Pocius buvo gimęs 1884 m. birželio 10 d. ties Jurbarku. Į JAV iš caro okupuotos Lietuvos persikėlė 1905 m. Vargoninkauti pradėjo dar Jurbarke. Čikagoje gilino muzikos mokslus konservatorijoje ir universitete.

A. Pocius daug dirbo muzikos srityje, vedė daugybę chorų ir su jais statė operetes, kantatas, daug komponavo ir paliko daug savo kompozicijų; kultūrininkas, veiklus lietuvis. Pirmoji jo žmona buvo solistė ir kurį laiką bandė dainuoti Lietuvos operoje.

Su A. Pociaus mirtimi Čikaga ir visa lietuviškoji Amerika neteko veno žymiųjų savo muzikų.

RUOŠIAMAS ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Vilius Peteraitis, gyvenąs Montrealyje, baigia rengti angliškai lietuvišką žodyną. Jis tikrai dabar reikalingas, ypač, kad jis turės plačią frazeologiją ir tartį ir apims 60.000 žodžių.

SPAUDA APIE DAIL. L. VILIMĄ

Rochestery, N. Y. dail. L. Vilimas buvo surengęs savo kūrinių parodą. Ta proga gražiai jį įvertino vietinė amerikiečių spauda. „Rochester Times Union" rašė: „Jo (L. V.) paveikslai rodo retai sutinkamą jautrų spalvos ir piešinio pajautimą. Nežiūrint, kad jis yra labjausiai pamėgęs šiltus žemės tonus, jis pasiekia labai subtylių spalvinių sąskambių".

RUOŠIAMA KANADOS AMATŲ PARODA

Canadian Handicrafts Guild (2025 Peel St., Montreal) ruošia nuo vasario 7 iki 21 dienos naujųjų kanadiečių amatų (rankdarbių) parodą. Tikslas — parodyti naujai atvykusių sugebėjimus ir grožio pajautimo faktus. Už gerus darbus bus duodami prizai. Visus eksponatus galima parodoje parduoti. Jeigu nenorima parduoti, tai siunčiant reikia pažymėti N. F. S. raidėmis. Siunčiant darbus, reikia padaryti lydraščius su dublikatais, kuriuose reikia pažymėti daiktų vertę, jegu jie parduodami. Blanke— lydrašty turi būti pažymėti adresai ir telefonai, jeigu jie turimi. Vienas lydraščio egzemplorius reikia prijungti prie siunčiamo eksponato, o kitas pasiųsti laišku. Eksponatai turi būti patiekti ligi vasario 2 dienos, aukščiau nurodytu adresu.

ATSIŲSTA PAMINĖTI...

„LIETUVA" Nr. 2. 1952 m. spalio — gruodžio mėn. Turinys didelis, įvairus ir įdomus. Žurnalas gaunamas „Nepr. Lietuvos" redakeijoje, 7722 George St., Vile Lasalle, Montreal, P. Q. Numerio kaina 50 centų.

„AIDAI" Nr. 1, 1953 metų sausio mėnesio. Turinys įvairus.

1953 metų PELĖDOS KALENDORIUS su priedais: Michaldos pranašystės ir naujasis sapnininkas. Kaina 1,20 dol. Gaunamas „Nepr. Lietuvos" redakcijoje.

ATSPIND&IAI 1 — 2 Nr. Iliustruotas žurnalas. Šio nr. kaina 50 centų. Metinė prenumerata 6 dol. Adresas: 1512 S. Komensky Ave., Chicago 23, Illinois, USA. Šis numeris gaunamas „Nepr. Lietuvos" redakcijoje; jo kaina 50 ct.

„TĖVIŠKĖLĖ, Lietuvių vaikų laikraštis, redaguojamas dail. V. Vijeikio. Iliustruotas spalvomis. Metinė prenumerata 3 dol., atskiro nr. kaina 30 centų. Žurnalo adresas: 2313 W. 91 St., Chicago 20, Illinois, USA. Šis numeris gaunamas „Nepr. Lietuvos" redakcijoje už 30 centų.

F. Lavinskas ir A. Banišauskas. ANGLIAKASIO ATSIMINIMAI. Long Island City, N. Y. Tai dviejų lietuvių angliakasių atsiminimai ir samprotavimai. Knygoje trys dalys: F. Lavinsko atsiminimai, antroje daly „Milukiada" ir trečioje A. J. Banišausko atsiminimai. Didelė knyga, turinti 532 puslapius. Kaina nepažymėta. Knyga gaunama adresu: P. Lavinskas, 4141 — 46th Street, Long Island City 4, N. Y., U. S. A.

— Vokietijos kancleriui Adenaueriui jo 77 metų sukakties proga VLIKo pirm. M. Krupavičius ir Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkauskas pasiuntė sveikinimo telegramą, linkėdami sėkmės atsakingame darbe, taip pat pareikšdami įsitikinimą, kad kai Vokietijai pavyks vėl susijungti, tai ir Lietuva išmuš laisvės valanda.

— Prancūzijos komunistai susirūpinę dėl Thorezo likimo, nes ji gydė dabar kaltinamieji Maskvos gydytojai...

BŪSI LINKSMAS IR SVEIKAS JEI UŽSISAKYSI 1953 M. „PELĖDĄ".

Gera nuotaika padeda įveikti visus rūpesčius ir vargus. Ligoniams ji geriau veikia už patentuotus vaistus. **Ten kur nesilako Pelėda vizituoja tuo jau daktarai ir graboriai.**

Pelėda duoda daug šaržų, karikatūrų, juokų, feljetonų ir pavaizduoja visą mūsų politinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą iš linksmosios pusės.

Pelėdoje bendradarbiauja žymūs rašytojai, dailinikai, žurnalistai. **Pelėda išeina kiekvieną mėnesį 28 pusl.** ir duoda skaitytojams paveiksluotą priedą **Tėviškės Aidą** nemokamai. **Pelėdos prenumerata** metams tik 4.00 dol., pusei metų 2,50 dol. Atsiuntusieji metinę prenumeratą 4.00 dol. iki vasario mėn. 15 dienos gaus gausiai iliustruotą su priedu **Michaldos pranašystėmis,** didelį turtingą **1953 metų Pelėdos Kalendorių nemokamai.**

Adresuokite: **Pelėda, 3153 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.**

NAUJIENOS

Pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje $ 9.00, pusei metų $ 5.00; Chicagoje $ 10.00, pusei metų $ 5.50; užsieny $ 11.00, pusei metu $ 5.50.

Naujienos, 1739 So. Halsted Str., Chicago 8, Ill., U. S. A.

AR SKAITAI „DIRVA?"

AR VAIKAI SKAITO „TĖVIŠKĖLĘ"?

„DIRVA" išeina kas savaitė, visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus, greit ir teisingai informuoja

REDAGUOJA BALYS GAIDŽIŪNAS.

Su **„Dirva"**, kas mėnesį, išeina gausiai iliustruotas, 16 psl. vaikų laikraštis **„Tėviškėlė".** Vaikai ir tėvai tvirtina, kad dabartinėse sąlygose tai geriausais vaikų laikraštas.

REDAGUOJA VLADAS VIJEIKIS.

Abu laikraščiai metams kaštuoja. JAV $ 5,—; Kanadoj $ 5,50; kituose kraštuose $ 6,50.

Rašykite: **6820 Superior Ave, Cleveland 3, Ohio, USA.**

PASAULIO LIETUVIŲ KARIŲ mėnesinis ŽURNALAS

KARYS

didelio formato, gražiai iliustruotas, daug įdomios medžiagos

Redag. ir leidžia: D. Penikas, B. Aušrotas ir S. Urbonas.

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro n-rio kaina 45 ct.

680 Brushwick Ave, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVĮ" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne pataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių eilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba.

Kaina Kanadoje $ 3,50 metams. Pusmečiui $ 1,75.

Parašykit ir paprašykit viršuje egzemplioriaus pasižiūrėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

TRYS TEISEJO MOTYVAI

RICARDO PALMA

1544 metų spalio 27 dieną Lymos gyventojai buvo taip sumišę, kad marškiniai jų nesiekė kaklo. Ir visiškai pamatuotai. Atsikėlė iš lovų ir pravėrė duris įleisti Dievo malonei, susidūrė su baisia naujiena, kad Pranciškus Karbachalis (garsus ispanų karo vadas, užkariavęs Perų kraštą), niekam nepajutus, su penkiasdešimtimi saviškių pagrobė miestą, sukišo į kalėjimą keletą žymesnių galvų, apšauktų vicekaraliaus Blasko Nunjeco draugais, ir pakardino, kaip kad pageidautumei ne porą sukiužusių valkatų, bet Petrą del Basko ir Mačiną Florentietį, įtakingus vyrus, buvusius pirmųjų konkistadorų (užkariautojų) skaičiuje, tariant tuos, kurie paėmė nelaisvėn Inkų imperatorių Atahualpą Katamarkos aikštėje.

Karbaohalis mielaširdingai įspėjo limiečius, jog esąs pasiryžęs karti artimą ir plėšti miestą, jeigu šis nepripažins Peru gubernatorium Gonzalio Pizarro, kuris su savo kariuomenės branduoliu netoliese laukia atsakymo.

To meto karališkąjį tribunolą sudarė teisėjai Cepeda, Techada ir Zarate, nes teisėjas Alvarez nedalyvavo posėdyje, pasiskelbdamas vicekaraliaus šalininku. Karbachalio grąsinimų įgązdinti, teisėjai sušaukė miesto žymiuosius vyrus pasitarti. Klausimas tebuvo svarstomas labai paviršutininkai, nes nebuvo galima gaišti ilgom prakalbom nei retorinėm puošmeno ir buvo sudarytas aktas pripažįstant Gonzalį gubernatorium.

Kai atėjė eilė pasirašyti teisėjui Zaratei, kuris anot Palatino buvęs kvaišas senis, jis pradėjo piešdamas kryžių ir po juo, prieš išvesdamas savo kapliuotą parašą, prirašė: prisiekiu Dievu ir šventomis evangelijomis, kad pasirašau dėl trijų motyvų: iš baimės, iš baimės, iš baimės.

* * *

Teisėjas Zaratė gyveno kartu su dukra, donja Terese, mergina dvidešimties žydinčių pavasarių, gražia nuo batelių iki šukų; jos gyslose tekėjo visas jos andaluzinio kraujo įkarštis, daugiau nei pakankama priežastis tvirtinti, kad mergystės būklė jai darėsi sunkiai pakeliama. Mergina, paprastas dalykas mergaitėms, turėjo savo galvos laužytoją Blasko de Soto, Karbachalio kavalerijos leitenantą, kuris pasipiršo ir tevo buvo atmestas, nes Jo Mylista norėjo savo dukrai vyro su tyru ir apčiuopiamu lobiu. Gavęs nosį, gražeiva nenusiminė ir savo vargus išpasakojo Karbachaliui.

— Negalis daiktas!—Suriko įsiutęs don Pranciškus. — Užgavėnių teisėjas atmeta mano leitenantą, kuris yra vyrukas, kaip perlas! Senelis turės reikalą su manim. Na, išdykėli, nenusimink, aš nebūsiu Pranciškus Karbachalis, jeigu ryt tu jos nevesi. Aš globoju tavo vestuves ir to užtenka. Man skaudu, kad ištikrųjų esi įsimylėjęs: nes, vyruti, turi žinoti, kad meilė yra vynas, kuris greičiausia už visus prarūgsta, bet tai ne mano reikalas, o tavo, nes kaip kas išmano, taip save gano. Man tereikia tave apvesdinti, ir tave apvesdinsiu, taip, kaip Cherese yra vienuogynų, o su Terese dauginkitės, lygi išsieikvos podirvis.

Ir vadas nuvyko tiesiai į teisėjo namus, ir nieko nevynio damas į vatą, stačiai paprašė savo globotiniui merginos rankos. Vargšas Zarate, jausdamas kritęs į balą, išsvogždėjo tūkstantį atsiprašymų ir baigė sutikdamas su prašymu. Bet kai notaras iš jo pareikalavo pasirašyti aktą, vargšas senis atsidusė, paėmė žąsies plunksną ir parašė: „Šiuo kryžiaus ženklu liudiju, kad sutinku dėl trijų motyvų: iš baimės, iš baimės, iš baimės".

* * *

Ir tuo būdu Limoje virto priežodžiu šis posakos: trys teisėjo motyvai. Ši posakį esu girdėjęs iš daugelio senų žmonių, ir jis lygus yra ano artileristo devynasdešimt devynioms priežastims, dėl ko jis neišsovė salvės: pirma — nebuvo parako. Pasilaikykit širdyje devyniasdešimt aštuonias likusias.

Netrukus po dukters vestuvių Zarate sunkiai susirko dizenterija, ir tą vakarą, jam gavus paskutinį patepimą, Karbachalis atvyko jo aplankyti ir pasakė:

— Jūsų mylista miršti dėlto, kad nori. Varyk laukan daktarus ir gerk nosiaragio rago miltelių sunką, kuri taip gelbės tamstos ligai, kaip kad šventojo kaulelis.

— Ne, don Pranciškau, — atsakė ligonis, — aš mirštu ne savo valia, bet dėl trijų motyvų...

— Nesakyk nieko daugiau, aš jau žinau, — pertraukė Karbachalis ir juokdamasis išėjo iš mirštančiojo kambario.

DAGYS

GABRIELA MISTRAL

Vieną sykį sodo lelija (turtuolio sodo) klausinėjo kitas gėles apie Kristų. Jos savininkas praeidamas buvo Jį priminęs, begirdamas jos tik ką prasiskleidusį žiedą.

Viena skaisčiai raudona Sarono rožė atsakė:

— Aš Jo nepažįstu. Greičiausia tai koks prasčiokas, nes aš esu mačiusi visus valdovus.

— Taip pat ir aš niekad nesu Jo matęs, — pridūrė smulkus ir kvapus jazminas. — Nė viena švelni dvasia nepraleidžia progos nepauosčiusi mano mažyšių žiedų.

— Aš irgi, — pridūrė šalta ir bejausmė kamelija.

— Tur būt Jis koks kaimietis: aš esu buvusi ant krūtinės gražių moterų ir vyrų...

Lelija atsakė:

— Man neatrodo, kad taip būtų, o mano ponas Jį prisiminė šį rytą žiūrėdamas į mane.

Tada žibuoklė pastebėjo:

— Vienas mūsų, beabejo, Jį bus matęs: tai vargšas mūsų brolis dagys. Jis gyvena pakelėse, pažįsta visus praeinančius ir visus sveikina savo pelenais apiberta galva. Nors dulkių pažemintas, jis malonus, nes turi mano atspalvio žiedą.

— Pasakei vieną tiesą, — atsiliepė lelija. — Neabejoju, kad dagys pažįsta Kristų, tačiau tu apsirikai jį pavadindama mūsiškiu. Jis turi dyglius ir yra bjaurus, kaip nusikaltėlis. Jis toks ir yra, nes kaimenėms praeinant pasiglemžia avinėlių vilnas.

Tačiau, apsimetėliškai pasaldinusi balsą ir pasisukusi į kelią, sušuko:

— Broli dagy, vargšas mūsų broleli, lelija tave klausia, ar pažįsti Kristų?

Ir su vėju atėjo dagio pavargęs ir lyg palūžęs balsas:

— Taip, Jis buvo praėjęs šiuo keliu, ir aš buvau palietęs Jo drabužį, aš, liūdnas dagys!

— Ar tiesa, kad panašus į mane?

— Tik iš dalies, ir kai mėnulis tau suteikia skausmo atspindį. Tu per augštai keli galvą. Jis gi ją nešioja truputį palenktą. Tačiau Jo apsiaustas ilgas, kaip kad tavo taurė, ir tu esi pernelyg laiminga į Jį panešėdama. Niekas niekados Jo nepalygins su apdulkėjusiu dagiu.

— Sakyk, dagy, kokios Jo akys,

Dagys ant kito stiebo pravėrė mėlyną žiedą.

— Kokia Jo krūtinė?

Dagys praverė raudoną žiedą.

— Tai labai žiauri spalva, — atsakė lelija.

— O kokį jis nešioja pavasarį ant smilkinių vainiką?

Dagys pakėlė savo spyglius.

— Tai baisus vainikas, — tarė kamelija.

— Rožei atleidžiame jos mažus dyglius, tačiau anieji yra kaip kad kaktuso, pasišiaušiusio pakalnių kaktuso.

— Ar Kristus myli? — tęsė susimąsčiusi lelija.

— Kokia Jo meilė?

— Taip, Kristus myli, — atsakė dagys, paleisdamas į visas puses savo nudžiūvusio žiedo pūkelius.

— Nepaisydama visko, — tarė lelija, — norėčiau Jį pažinti. Kaip tai padaryti, broli dagy?

— Kad pamatytum praeinant, kad sugautum Jo žvilgsnį, — pasidaryk pakelės dagiu, — atsakė šis. — Jis tolydžio, be poilsio keliauja takais. Sykį praeidamas man pasakė: „Būk palaimintas, nes žydi tarp dulkių ir linksmini neramų praeivio žvilgsnį". Dėl savo kvapties Jis nesustos turtuolio sode, nes ore jaučia kitą kvaptį, — žmonių žaizdų kvaptį.

Tačiau nei lelija, kurią jis buvo pavadinęs savo seseria, nei Sarano rožė, kurią Jis būdamas vaikas, skynė kalvose, nei kvapusis vijoklis, nepanoro tapti pakelės dagiu, ir, kaip kad valdovai ir gražios moterys, atsisakė Juo sekti saulės išdegintom lygumom ir nepažino Jo mokslo.

(Iš „Pietų Kryžiaus Padangėje").

MŪSŲ SPORTAS

SPORTIŠKOS ĮVAIRENYBĖS

4. Kaip galima persipūsti.

Toronto sporto mėgėjai atsimena suomį Pentti Asikainen, kuris lietuvių futbolo komandoj pusantro sezono žaidė centro puolėju. Šiuo laiku kovingas Pentti Kalėdų proga svečiuoajsi Suomijoj ir išvykimo proga Toronto „Daily Star" sporto skyriuje išspausdino jo didelę fotografiją prie vieno jo pačio pirštu daryto peizažo ir ilgoką aprašymą.

Nežiūrint, kad lietuvių sportininkai jį pažinojo, kaip labai ambicingą žmogų, tačiau patiektas aprašymas neša labai augštai. Pasirodo, Pentti yra vienas iš žinomiausių Suomijos internacionalinių žaidėjų, kuris jau 15 metų žaidė centru Suomijos valstybinėj komandoj. Šitoj pozicijoj jis laikėsi per 10 metų. Vienu laiku vienas Suomijos klubas turėjo komandą, kurią ištisai sudarė Pentti, jo broliai, pusbroliai ir kitos giminės. Be kitų dalykų 1941 m. jis išsikovojo bokse ir Suomijos pussunkaus svorio čempiono vardą, jo viena sesuo yra plaukymo nugalėtoja, abu broliai rinktinės žaidėjai ir vienas taip pat bokso meisteris. Ir visa tai valstybiniu mastu. Suomių žiemos karo metu jis dar buvo rusų per šautas per abi šlaunis.

Kanadoje Pentti kažkaip neturėjo tokio didelio pasisekimo: 2 metus žaidė su lietuviais, kuriems padėjo iškovoti Campbell taurę (tarp kitko, lietuviai jos nelaimėjo, per 1950 m. buvo išsikovoję į finalą, kur pralaimėjo kanadiečiams). Vienose rungtynėse Pentti, žaisdamas su lietuviais, įmušė net 7 įvarčius, kas truputį persūdyta: jo rekordas buvo 5 įvarčiai prieš silpną ir nepilnos sudėties Stewart komandą. Paskutinį sezoną jis hotspurs komandai atsiekė net 31 įvartį. Kaip jo nepastebėjo klubai iš augštosios National lygos, taip ir lieka pagal Star koresponden tą paslaptis.

Lietuviams sporto mėgėjams tai, atrodo, nėra per didelė paslaptis, nes National lygos žaidimas reikalauja didesnių davinių, kuriuos Pentti, jei perdaug nesigirs ir per tai neapsisamanos, palaipsniui išvystys. Bet patikėti, kad Suomijos sporto lygis, atsimenant jos olympinius ir kitus tarpvalstybinius atsiekimus, būtų pakenčiamiau Penčio ir jo all-around pajėgumo Šeimos atstovaujamas, kažkaip neišeitų. Visa tai reikėtų įrašyti sąskaiton tos nevykusios mados, kurią Kanadoje palaiko naujieji imigrantai: pasigirti kuom buvę ar nebuvę, norint užimponuoti vietiniams, kurie, beje, nėra iki tokio laipsnio naivūs, kaip įprasta juos laikyti. — **alpuk** —

KOVAS LAIMI

Lapkričio 28 d. Kovo krepšininkai susitiko su buv. Sydney (Australija) Universiteto rinktine Blue & Gold ir laimėjo 53:46 (23:24). Žaidimas buvo gražus ir jau po pirmųjų minučių Genys su Bernotu pasiekė pirmuosius taškus Kovo naudai. Tačiau studentai neatsilikdami žaidimą lygino ir po stiprios kovos bei gražių metimų pirmąjį puslaikį laimėjo. Tuo tarpu visas antrasis kėlinys jau priklausė Kovui, kuris didele savo sparta ir gražiu susižaidimu pribloškė studentus, kurie turėjo atsisakyti baigminės pergalės prieš daug gražiau susižeidžiusius. Kovo komandoj pamažu įgauna žaidime visišką pasitikėjimą jaunieji puolikai: Genys, Kraucevičius, Bačiulis ir Bernotas, kurie sužeidė prieš studentus labai gerai ir išnaudojo visas pastarųjų klaidas. Šiose rungtynėse taškus laimėjo: Šu tas — 5, Laukaitis — 6, Genys — 12, Bernotas — 13, Kriaučiūnas — 9 ir Bačiulis — 8.

— Antanas Repečka, dalyvaudamas šachmatų turnyre už „Los Andes" šachmatu klubą prieš „Casal Catalan" klubą, labai gražiai pasirodė, išloš damas partiją ir laimėdamas savo atstovaujamam klubui pirmenybę.

SPORTO ŽINIOS

— Pasaulio geriausias lauko teniso žaidėjas, australietis Sedgman, perėjo į profesionalų stovyklą. Už 90 rungtynių jis gaus 75 tūkst. dol., o jo draugas McGregor — 25 tūkst.

— Buv. pasaulio bokso meisteris Joe Louis, vaidina svarbiausią rolę „The Joe Louis story" filme. Filmas jau pradėta sukti.

— Po penkių metų nežinios" (o gal koncentracijos stovyklos!?) vėl į viešumą išplaukė Vengrijos ringtinės varžtininkas Toth, įstodamas į Vasas komandą.

— Paskutinių tarpvalstybinių futbolo rungtynių pasekmės: Vokietija — Šveicarija 5:1, Anglija — Belgija 5:0, Ispanija — Argentina 0:1, Portugalija — Argentina 1:3.

— 1952 m. Lenkijos futbolo meisteriu tapo Unija — Krolewska Huta (Konigshutte), įveikdama Ogniwo iš Bytom (Benthen) pasekme 7:0. Abi vienuolikės yra iš Silezijos.

— Lietuviškos kilmės futbolininkas Vilimovius, žaidžiąs daugkartinio Vokietijos meisterio komandoje Shalke 04, beveik kiekvienosę pirmenybių rungtynėse pelni po įvartį.

— Žinomi austrai pašliužininkai gausiai emigruoja į JAV, kur daugiausiai, geromis sąlygomis, suranda trenerių vietas.

— Ir vokiečiai (išmokyti daugiausiai pabaltiečių) pradė jo neblogai žaisti krepšinį. Tarpvalstybinėse rungtynėse jie įveikė šveicarus, pasekme 43:41.

— Vokietijos pietų futbolo lygoje pirmauja Eintracht iš Frankfurto (tremties lietuvių ringtinės sužeidė berods 1946 m. lygiomis — 3:3), vakarų FC Koeln, šiaurės HSV Hamburg, ir pietvakarių FC Kaiserlauten.

— Anglijos lygoje — Wolves, Italijos — Internationale, Šveicariojs — Baselis.

— Latvių žaidėjai Komėckis ir Ansrus gavo leidimą žaisti Vokietijos ledo rutulio pirmenybėse — pirmasis už Krefeldo komandą, o antrasis — už Bad Nauheim. Vokietijos Ledo Rutulio Sąjunga savo sutikimą motyvuoja tuo, kadangi abu yra pabėgėliai, negalį šiuo metu grįžti į okupuotą Tėvynę. **Kbr.**

DR. JONAS YČAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1390 DUNDAS St. West, Toronto.
(tarp Gladstone ir Rushholme Rd.
PRIIMA LIGONIUS IR GIMDYVES ŠIOKIADIENIAIS 2—4 ir 6,30—8 val. arba pagal susitarimą
Telefonas LO 1794

DR. K. ŽYMANTIENĖ
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
430 DUNDAS Str. West Toronto.
Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. WA 8207.

„LIETUVIŲ DIENOS"
Mėnesinis iliustruotas lietuvių ir anglų kalbomis žurnalas užsisakytinas visiems.
Kiekviename numeryje telpa virš 40 puošnių ir aktualių nuotraukų iš lietuvių gyvenimo ir veiklos pasaulyje. Parašai po visomis nuotraukomis duodami abiem kalbom. Kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių ir beletristikos.
„Lietuvių Dienos" prieinamos ir čia gimusiems bei kitataučiams, nes jos turi angliš ą skyrių.
Pasiuntus savo adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai. Metinė prenumerata 4,00 dol.
Rašyti: „Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Dr. Roman Pniewski
Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikose Europoje ir Amerikoje.
VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.
3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

J. GRAŽYS
SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.
DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.
7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.
Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visa diena

LIETUVIS LAIKRODININKAS
ŽUKAS ANTANAS
Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

LIETUVIŠKA
Mėsos krautuvė
Sav. J. ir K. Guzevičiai. Tel. DO 5817
2379 Rosemount Blvd., Montreal.

Dr. DORA GORDON
Dantų gydytoja
Kalba lietuviškai
Tel.: WAlnut 9773 4914 Decairie Blvd., Montrel.

SKAMBINKITE PRIREIKUS TR 3149
ALYVOS LEDO NATIONAL OIL ICE
GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS
21 ALEPIN STREET — VILLE LASALLE

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškų ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.
ED. KONDRATAS.
1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

Lietuviška moterų kirpykla
DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMA IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. FItzroy 3292.

DOMAS BUČINSKAS
GENERALINIS APDRAUDĖJAS
Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.
Skambinkite telefonu arba užeikite:
Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Tel. Fa 6844
Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Tel. HA 6708 Montreal, Que.

LIUDESIO VALANDOJ
KREIPKITĖS PAS
Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.
KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM
PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

BELLAZZI - LAMY, INC
TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
D. E. BELANGER & SONS
15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259 — 3 Ave., Ville Lasalle TR 4584

PAVERGTOJE LIETUVOJE

SOVIETINIAI LEIDINIAI.

Paminėtini Puškino raštų verti mai, „stalinionio laureato" Mieželaičio poezijos rinkinys „Dainų išausiu margą raštą", skirtas „Didžiojo taikos vėliavinin ko Stalino garbei", Korsakienės vaikams rinkinys „Klasės garbė", „stalininio laureato" Juozo Lingio „Lietuvių tautinių šokių" II dalis su „Kolūkio pirmininku" ir kt. tos rūšies „liaudies šokiais".

Meno dekados Maskvoje proga bolševikai žada kitas tarybines tautas „plačiai supažindinti su lietuvių teatro, muzikos, liaudies šokių laim'jimas". LTSR poligrafijos pramonės, leidyklų ir knygų prekybos valdybos — leidyklų skyriaus inspektorius J. Kardelienė pareiškė, kad rusų k. išleidžiama 10 leidinių, tarp jų rinktiniai Žemaitės raštai, Cvirkos „Žemė Maitintoja" ir „Frank Kruk", Janonio poezijos rinkinys, Baranausko „Anykščių Šilelis". Netrukus išeis A. Venclovos eilėraščių rinkinys, Tilvyčio poezija „Didysis jausmas", Šimkaus „Isakymas", Valsiūnienės poema „Veronika", Korsako „Eilėraščių rinkinys", Dovydaičio „Apsakymai", iš vaikų literatūros — Mozūriūno „Vietnamio karys".

Prieš Kalėdas pasirodė Cvirkos „Nemuno šalies pasakos", Mieželaičio „Tavo bičiuliai", Reimerio „Draugystė".

J. Šimkus per Vilniaus radiją pasigyrė, kad Janonio, Žemaitės ir Stalino premijos laureatės S. Neries rinkt. raštai buvę išleisti rusų k. Rusiškai leidžiamas ir Mieželaičio poezijos rinkinys, pasižymįs tokiais eilėraščiais ar poemomis, kaip „Tegyvuoja Kremlius". Bet Raguočio nepatenkina nė A. Markevičius su „kodylavimais" partijai savo apsakymų rinkiniu „Pamaina", lygiai, kaip kompozitorių sąjungos — naujas J. Juzeliūno baletas „Jūros pakrašty".

Iš lietuvių rašytojų šiuo metu dauigausia perkami raštai yra Žemaitės, J. Marcinkevičiaus ir Korsako. Vilniaus radijo sausio 6 d. pranešimu, valstybinė grožinės literatūros leidykla yra užplanavusi išleisti P. Cvirkos XII tomas, L. Giros II, Vienuolio raštų 3 tomai, Guzevičiaus „Brolių" IV tomas, Avižiaus apysakų rinkinys, Tilvyčio Mieželaičio ir kt. eilėraščiai.

Gruodžio 20 d. per literatūrinę valandėlę buvo transliuotas iš Vilniaus muzikos montažas, sudarytas pagal Džakisto poeto Efendi Kapija romaną, pavadintą „Kremlius". Jame pavaizduota, kaip kolchozininkas Suleimanas net iš Stalino pypkės įgauna naujų dvasinių jėgų. O įgavęs, tai prabyla: „Aš poetas — tuo galiu būti, nes du dalykai neišnyks iš mano širdies: didžioji meilė ir didžioji neapykanta. Aš ne Tadžikistano ar Turkmenijos poetas — aš tarybinis poetas, aš tik savo kalba rašau — apie raud. armiją, rašau apie komunizmą, apie socialistinę statybą. Man komjaunuolis ar tadžikų, ar armenų — vis tiek pat. Visiems tarybiniams žmonėms mano dainos, nes Stalinas visiems toks pat"...

SOVIETINIS TEATRAS.

Gruodžio 4 d. per Vilniaus radiją buvo transliuota pjesė „Buvo krikštas", suvaidinta kaip montažas ir ėjusi šūkiu „Pirmyn, mirtis buržujams!" Pjesę režisavo „Stalino premijos laureatė, nusipelniusi respublikos artistė" Galina Jackevičiūtė. Vaidino valst. dramos teatro artistai „laureatė" Mironaitė, Kymantaitė, Kupstaitė, Radzevičius ir kt. Be jų, dar sėkmingai reiškiasi I. Gerasimavičiūtė, Treinys, A. Kurauskas ir kt. Dažnai vaidinamos Griciaus „Skeveldros", gruodžio 9 d. dramos teatras pastatė jo pjesę „Išvakarėse". Bor. Lavrentevo „Lūžį" režisavo R. Juknevičius. Pastatyta Korneičiuko drama „Platonas Kriačetas", dažnokai vaidinama J. Marcinkevičiaus pjesė „Mūsų deputatas".

A. Kernagis surežisavo įsc nizuotą ištrauką iš Cvirkos „Frank Kruko", turinčią pavaizduoti „amerikiečių imperialistinius kėslus". Ištrauka pavadinta „Patrankoms mėsos". Cvirkos „Žemė Maitintoja" perdirbta į dramą, kuri jau pastatyta Kaune.

Per radiją girdėti pasireiškiant solistus J. Babravičių, Staškevičiūtę, J. Stasiūną, Petruškevičiūtę, Mikštaitę, Paulauską, Vyt. Blažį, B. Leonaitę ir kitus. Dažnai atliekama „stalininio laureato" prof. Galkausko kantata „Stalinui — didžiajam tautos vėliavininkui". Iš dažniau dainuojamų naujų laikų dainų pažymėtinos K. Kavecko „Taikos keliai", Navakausko „Taikos daina", Kuprevičiaus „Mes už taiką, jaunieji draugai" ir kt.

Maskvos dekadai roušiami V. Mackevičiaus paveikslas „Liaudies seimo delegacija Kremliuje 1940 m.", L. Sorgailio „Cvirkos ir Janko Kupalos susitikimas" ir kt.

Komunistinei agitacijai skleisti filomomis statoma 19 naujų kino teatrų ir užplanuota įruošti dar 100. Filmų dubliuota į lietuvių k. per 14, tarp jų „Neužmirštamieji 1918 metai", „Taras Ševčenka", Vengrų filmas „Vakarų zona". Taip pat jau demonstruojamas naujas spalvotas filmas „Aušra prie Nemuno". Dubliaže „Nekviestieji svečia'', pasižymėjo „stalininiai laureatai" R. Siparis, J. Kavaliauskas ir kt.

Gruodžio 23 d. per Vilniaus radiją buvo perskaitytis Sniečkaus straipsnis, Sniečkus nusiskundė, kad vis dėlto Lietuvoje esą dar nemaža „lietuvių buržujų, tikinčių amerikiečių imperialistų pergale."

EDMONTON, Alberta

EDMONTONO LIETUVIŲ VEIKLA.

Gruodžio 24 d. Edmontono lietuviai, kun. Br. Jurkšio vadovybėj suruošė visiems Edmontono ir apylinkės lietuviams bendras kūčias. Pasitaikius šiltam ir gražiam orui, susirinko arti 200 lietuvių; dalyvavo bemaž visi Edmontone gyvenanti lietuviai ir nemažas skaičius iš apylinkės, daugiausia suvažiavo iš Wildwood, Glen Park ir po keletą iš kitų apylinkės vietovių.

Didelė ir gražiai išpuošta salė pilnutėlė pristatyta baltai už tiestų ir visokiausiais lietuviškais kūčių valgiais ir gėrimais apkrautų stalų. kiekvienam dalyviui buvo padėta ant lėkštės plotkelė su rūtom ir kūčių programa, kurioj surašyta: 1. Įžanga: Lietuvos Himnas, Prakalba, Malda. 2. Kūčių valgiaraštis. 3. Meninė dalis: „Kur bėga Šešupė", „Artojų malda Kalėdų Kristui" (Brazdžionio), „Saulutė raudona", „Trakų pilis" (Maironio), „Plaukia sau laivelis" (duetas), „Yra šalis" (melodeklamacija), „Saulutė tekėjo", „Šaltyšius", Vaikų tautiški šokiai: Suktinis, Nariu miego, Pas močiutę augau. 4. Lietuviško Kalėdų senelio apsilankymas. 5. Bernelių Mišios. Kalėdų giesmės. Viskas pasisekė šimtu nuošimčių. Po įžanginių apeigų, pasidalinus plotkelėmis, sočiai ir skaniai privalgius, prasidėjo meninė programos dalis. Pirmiausia kunigas Jurkšas labai puikiai pasirodė su savo neseniai suorganizuotu mišriu balsų choru; pp. Karosienė ir rodos Augustaitienė ir energingas Kinas labai jautriai ir energingai padeklamavo, o vaikai gražiai ir sutartinai pašoko tautiškus šokius. Kalėdų senelis dovanų nepašykštėjo — didžiausį maišą vos atvilko užsivertęs ant kupros. Apdovanojo visus su sirinkusius vaikučius ir kelis iš suaugusių, o taipgi neužmiršo ir kunigo Jurkšo — padovanojo didelę ir gražią dėžę, suradęs tarp Edmontono lietuvių ir nors mažą dovanėlę su savo greitaisiais elniais atvežė iš kažkur nuo Wildwood. Už dovanas dalis vaikučių gražiai lietuviškai padeklamavo, o kunigėliui kaipo geram dainininkui teko pasirodyti savo skambiu balseliu.

Pasibaigus programai buvo išnešti visi stalai ir toje pačioje salėje buvo laikomos Bernelių Mišios. Pamokslininkas palinkėjo visiems linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų naujų metų, o susirinkusieji gražiai pagiedojo lietuviškas Kalėdų giesmes.

Po pamaldų visi geroje ir šventiškoje nuotaikope ramiai išsiskirstė, išsinešdami neužmirštamą įspūdį.

Negalima praeiti nepaminėjus šeimininkių, kurios skanumynus gamino ar tikriau pasakius rengėjų komiteto, kurį sudarė šios darbščios ir energingos Edmontono moterys: Zalesckienė, Pašukonienė, Drūteikienė, Kantautienė, Karosienė, Šiugždinienė ir Vidogirienė, kurios visus valgius pagamino ir laike vakarienės visur bėgiojo po salę prižiūrėdamos, kad kuriam ko nepritruktų. Jos tikrai vertos didelio pagyrimo. Be abejo nemažai prisidėjo ir kiti, bet kurių tikrai nežinau tai ir neminėsiu. Tiesa, Adomas Kantautas prie durų registravo atvykstančius, o Jonas Pašukonis turėjo kitas pareigas.

Apsigyvenus Edmontone lietuviui kunigui, lietuvių veikimas žymiai pagyvėjo, ypač, kad kun. Br. Jurkšas yra veikėjas lietuvybės ir lietuvių vieningumo palaikyme.

Nors Edmontono lietuviai kol kas dar neturi nei lietuviškos bažnyčios, nei salės, bet yra išnuomota Misericordia ligoninėj erdvi ir puošni koplyčia, kurioje kartais sutelpa daugiau kaip pora šimtų lietuvių ir kur kiekvieną sekmadienį laikomos lietuviškos pamaldos. Teko nugirsti, kad jau kombinuojama budavoti Edmontone ir lietuvišką bažnyčią ar salę. Jei kun. Jurkšas Edmontone pasiliks ilgiau, tai reikia tikėtis, kad ir pasiseks.

Dabar jau su dideliu susidomėjimu rengiasi vasario 16 minėjimui. Baigiant, tenka tik pasveikinti Edmontoniečius, kad suaeba tokius didelius lietuvybės palaikymo darbus nuveikti ir palinkėti, kad ir ateityje dar didesniais darbais pasižymėtų.

Vincas Rudinskas.

Wildwood, Alta.

SKELBIMAS.

DĖL IŠVYKIMO, LABAI GEROMIS SĄLYGOMIS,

parduodu tabako ūkį.

VISI PASTATAI NAUJI.

Norinčiam pirkti suteiksiu tam tikrų lengvatų. Galima pirkti ir pusę. Tuo atveju aš paliksiu naują pirkėją valdyti visą ūkį, pats jokio pasidalinimo pelno nereikalaudamas apart įmokėjimo ¼ derliaus, kuris priklauso senam savininkui. Farmos pirkimo reikalu prašoma kreiptis į šio laikraščio redakciją.

WINDSOR

WINDSORO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA,

sausio 31 d., šeštadienį, kroatų salėje, 2520 Seminole, rengia koncertą ir šokių vakarą. Koncerto pradžia 7 val. vak. Įėjimas tik 0,75 dol.

Programą išpildys bosas-baritonas Vaclovas Verikaitis ir pianistė Ruth Schipmman. Koncertinę programą sudaaro liaudies dainos ir pasaulinio masto kompozitorių kūriniai.

Po koncerto vyks šokiai, veiks turiningas bufetas. Visi apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti.

Windsoro Liet. B-nės Valdyba

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI.

PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Brodway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave., Verdun. YO 3323. Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI

be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

CYMA LONGINES

BULOVA OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

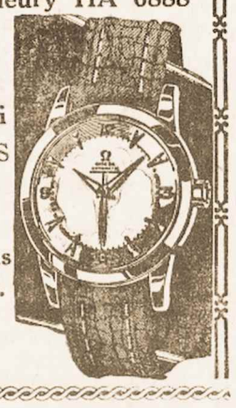

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

391 ST. CATHARINE ST W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.

TEL.: LA 8621.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPISES Reg'd

už $0.01 $1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki $ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8 as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD" AUTOMOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKALAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val.

šeštadieniais 10--13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SĄŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJU VISADA PASIRUOŠĘS PADĖTI

2102 FULLUM ST. AMherst 0694

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartines šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Laisvoji tribūna.

„KAI TIK IŠ APKASO, TAIP IR PER GALVĄ..."

Š. m. gruodžio mėn. 4 d. „T. Žib." 48-tame nr. „Agresijos J. Tautose" autorius savo straipsnio pabaigoje matomai skaudžiai pataikytas „Nepr. Lietuvoje" mano straipsniu „Genero lėjimas" ir „ekspertėjimas" už jo visai nevietoje 44-tame „T. Žib." nr. buv. Lietuvos karininkijos, jų organizacijų ir karių laikraščio „Kario" užkabinimą, nevykusiai bando atsikirsti, į ką jam, visdėlto, atsakysime.

Matyti, mielas tautieti, buvai labai tiksliai pataikytas „jautrion veiton", kad pykčio perimtas jau pačioje pradžioje griebiesi įžeidinėjimų. Jei pats mane nori paženminti į puskarininkį, kuris, būk tikras, irgi daugiau už patį kariniuose dalykuose orientuojasi, tai, kaip patiks, jei aš atsilygindamas už tai vietoje žurnalisto, tamstą pavadinsiu pigiu demagogišku ir „baronizmu" apsikrėtusiu gra fomanu (čia reikia prisiminti vieno U. S. A. partinio lietuvių dienraščio bendradarbį, ypatingai pasižymėjusį „antimilitarista").

Dėl korektūros klaidų, tai „Guenther" vietoje „Gruenther" yra kaip tik paimta iš anksčiau tilpusio „Tėv. Žib." tamstos paties straipsnio — kaip šis asmens vardas, taip ir jo žodžiai, ką aš savo straipsnyje ir minėjau. Vadinasi aš tik pakartoju paties klaidą! Žinoma, sutinku, kad korektūros klaidų kaip žodžių, raidžių ir net ištisų eilučių sukeitimas ar pralei dimas gali pasitaikyti, o be to, ir redaktoriaus plunksna gali kai ką straipsnyje pataisyti ar visai išbraukti. Ir mano straipsnis apie „generolėjimą" ir „ekspertėjimą" būtų pačiam daug kartesnis buvęs, jei ne aštrumų vengiančio ir nuosaikios linijos ‚N. Liet." p. Redaktoriaus pastangos.

Toliau, nebūkite juokingas ir perdaug nenorėkite. Aš pačiam, kaipo „be kara maksla" primenu, kad nežinai skirtumo tarp lėktuvo ir orlaivio, tarp revolverio ir pistoleto, o jis jau nori žinoti apie pačius moderniškiausius ginklus! Ar tai ne būtų pradžia iš atbulo galo?! Juk neraštingas žmogus iš karto nepriimamas į universitetą. Būk, mielas tautieti, tikras, jei būsimam „išlaisvinimo kare" pakliūsi į mano ar kurio nors kito lietuvio karininko dalinį, tai neabejotinai būsi supažindintas su pačiais moderniškiausiais ginklais tiek, kiek sąmoningam eiliniui kovotojui bus reikalinga. Gali būti, kad tokias žinias pačiam suteiks net ir puskarniinkis, kurį, atrodo, kažkodėl, nepaprastai žemai skaitai. Jei labai domiesi moderniškais ginklais, tai galėsi prašytis perkeliamas į specialias ginklų rūšis, kur, aišku, pasidarytum tikras specialistas, tačiau tik vienoje kurioje nors ginklų rūšyje, o ne visose, mat generalinio štabo eilinių ligi šiol nebūdavo ir, turbūt, kad nebus. Tačiau jeigu tikrai tiek nusimanai apie politiką ir „išvadavimo" karus, kiek giriesi, tai reiktų patį padaryti politruku, jei iš visc tokia institucija mūsų kariuomenėje būtų...

O, jeigu manai visą savo amželį pasilikti civiliu ir nori turėti žinių apie pačius moderniškiausius ginklus, tai užsiprenumeruok tuojau žadančią pasirodyti lietuvišką enciklopediją, kurioje, reikia tikėtis, bus kiekvienam civiliui tautiečiui apie juos pakankami paaiškinimai.

Galų gale, jei ir tuo nepasitenkinsi, tai, kaipo spaudos žmogus, kreipkis su savo pageidavimais ir sugestijomis į karių laikraštį „Karį", kurio redaktorius, kaip anksčiau savo straipsnyje džiaugiaisi, irgi civilis, kuris manau, patį supras ir padės.

Metus juokus į šalį ta pačia proga pačiam priminsiu, kad dėl mūsų karininkijos atsilikimo nereiika bijotis, nes bendrieji karybos desniai yra tie patys ar menkai pasikeitę net nuo Aleksandro Didžiojo ir Hannibalo laikų. Keičiasi tiktai ginklai, kurių ypatingai techniškoji pusė labai greit iš mokstama.

Šta, jeigu pačiam yra žinoma I-mojo pasaulinio karo istorija, tai pradžioje šio karo į Rytprūsius įsiveržusi rusų armija, vadovaujama aktyvios tarnybos karininkų generolų Samsonov'o ir Rennenakmpf'o buvo vokiečių sumušta. O vokiečiams čia vadovavo generolai Hindenburg'as ir Ludendorf'as, ką tik pašaukti iš atsargos...

Tai yra karo istorija, kurią labai patarė mokytis ir žinomas karo genijus Klausevitz'as ir kurios pats, mielas tautieti, nesimokei...

Siūlote, kad dėl „išvadavimo" karo tylėtume abu. Ašgi pasiūlyčiau, buv. Lietuvos karininkijos, jos atsilikimo ir panašių temų visai neužkabinti. Jukturite apie ką rašinėti ir esate daugelio tautiečių, net ir mano asmenišaki mėgiamas, nors kartais tikri dalykai paties sumaišomi su fantazija, bet tas neblogai ir kai kas sako, kad tai reikalinga, kaip druska prie valgio...

Taigi, mielas tautieti, plaukite ir plukdykite savo kūrybos ir fantazijos laivelį į plačius neutralius vandenis, kiek tik norite, tik neužkliudykite siaurų pakrančių, kurios dažniausia kam nors priklauso, nes čia galite sutikti kokį nors „zerstorerį" ar „submariną" (kaip ir šiame atvejuje), kuris jei ir nepaskandins, tai bent apjuokins patį skaitytojų akyse, visai nežiūrėdamas „agresoriaus" padėties, nuopelnų ar mokslo laipsnių!

Aš tikiu, kad ir ateityje viso ki galimi panašūs paties ar kokių nors kitų „antimilitaristų" užpuldinėjimai bus atremti, anot tos lietuviškos patarlės — „kaip tik iš apkaso, taip ir per galvą", jei ne mano paties asmeniškai, tai kitų, kuriuos tai palies, žinoma, jei šio nepartinio laikraščio p. Redaktorius sutiks spausdinti.

Įrodydamas savo gerus norus liaukis užkabinėjęs ir įžeidinėjęs. Taip pat būtų malonu, kad per „Nepr. Lietuvos" redakciją prisiųstum man tą savo išgirtąjį „American Mercury", kurio tikrai nesu matęs. Iš anksto už viską dėkoju ir lenkiu savo plinkančią galvą.

Jurgis—Gediminėnas.

1952 mt. gruodžio m. 8 d.

Canada, Ont.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.

Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal,P.Q.,Canada. Tel.: PL 6580

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIDAS ir kt. NEAUKŠTOS KAINOS.

288-6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bebėnaitė-Puniškienė.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PLATINIMO KOMISIJOS HAMILTONE, Š. M. **VASARIO mėn. 7 D.** (šeštadienį)
RUMUNŲ SALĖJE (20 Murray W., netoli CNR stoties) **RENGIAMAS PIRMAS HAMILTONE**

spaudos balius

KŪRIAME DALYVAUS IR 3-JŲ KANADOS LIETUVIŠKŲJŲ LAIKRAŠČIŲ
REDAKTORIAI: prof. Stp. Kairys, J. Kardelis ir Dr. A. Šapoka. VISI JIE TURĖS PO TRUMPĄ ŽODĮ.
PO TRUMPOS MENINĖS PROGRAMOS SEKS SMAGŪS ŠOKIAI. TURTINGAS BUFETAS ir LOTERIJA!
VISAS PELNAS SKIRIAMAS KANADOS LIETUVIŲ SPAUDAI PAREMTI. PRADŽIA 7 VAL. VAKARO.

RENGĖJAI.

Hamiltono ir jo apylinkės alyva apšildymo kontraktorius

K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji ir remontuojami arba pataisomi seni **alyvos apšildymai** - Oil Burners — į naujas arba senas krosnis pigiausiomis kainomis ir išsimokėti iki 2 metų. Taip pat taisomi vietiniai ir europietiški radijo aparatai ir šaldytuvai. Apžiūrėjimas ir ptarimai atliekami nemokamai — v e l t u i.

Prašoma kreiptis: **Spadina A.,Hamilton, Ont.Tlf. 9-20-35**

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukr.—$ 2.60
B. 20 sv. cukr.—$ 4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv.kv. miltų $2.50
B. 20 sv.kv. miltų $3.90
E. 9 sv. kiaul. t. $ 5.25

Siunt. Nr. 11—$ 6.50
5 sv. cukraus
5 sv. baltų kv. miltų
3 sv. gr. kiaul. taukų
1 sv. šokolado
1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12— $ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaul. taukų
1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — $ 9.95
4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos
1 sv. šokolado
2 sv. kakavos
4½ sv. cukraus
2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22—$ 5.50
3 sv. gr. kiaul. taukų
3 sv. rūkytų lašinių
3 sv. cukraus
1 sv. šokolado

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Biuras **St. Denis 1251,** (prie St. Catherine). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų.

Telef.: TAlon 3345.

HAMILTON

RINKIMAI HAMILTONE

K. L. B-nės Hamiltono Apylinkės Valdybos ir Kontrolės Komisijos rinkimai įvyksta š. m. vasario mėn. 15 d. sekmadienį, sekančia tvarka: nuo 9 val. iki 10,30 val. „Dainavos“ salėje, 469 Bay St. N., tlf. 35464, nuo 11 val. iki 14 val. — Italų bažnyčios salėje, Barton St. W. (kur. dabar vyksta lietuvių pamaldos) ir nuo 14,30 val. iki 20 val., vėl, „Dainavos“ salėje.

Kandidatų į Hamiltono Apylinkės Valdybą sąrašas:

1. Antanaitis Vladas, 38 mt. — tarnautojas
2. Baronas Kazys, 32 mt. — dipl. ekonom.
3. Dalius Stasys, 31 mt. — pieninininkas
4. Erelis Bronius, 31 mt. — darbininkas
5. Giedraitis Juozas, 61 mt. — karininkas
6. Grinius Balys, 29 mt. — darbininkas
7. Juodikis Jurgis, 38 mt. — komersantas
8. Kšivickas Jonas, 42 mt. — inžinierius
9. Lukoševičius Kostas, 50 mt. — darbininkas
10. Mikšys Jonas , 48 mt. — mokytojas
11. Mokuza Vladas, 49 mt. — ūkininkas
12. Subatninkaitė Valė, 29 mt. — mašininkė
13. Stanaitis Kazys, 47 mt. — tarnautojas
14. Stonkus Juozas, 40 mt. — tarnautojas.

Kandidatų į Hamiltono A-kės Kontrolės K-ją sąrašas:

1. Gimžauskas Jonas, 32 mt. — tarnautojas
2. Jankūnas Albertas, 44 m. — darbininkas
3. Norkus Kęstutis, 26 mt. — studentas
4. Savicikas Povilas, 37 mt. — buhalteris
5. Svilas Juozas, 36 mt. — inžinierius.
6. Sturmaitis Bernardas, 50 mt. — tarnautojas.

Apylinkės Valdybon renkami 7 asmenys, Kontrolės Komisijon — 3.

Rinkikas balsavimo lapelyje valdybon atžymi nedaugiau kaip 7 kandidatus, kontrolės komisijon nedaugiau kaip 3 ir balsavimo lapelį pats asmeniškai įmeta į urną.

Ligoniai ir už miesto ribų gyvenantieji gali persiųsti balsavimo lapelius paštu, jei jie yra įtraukti į rinkikų sąrašus. Tuo atveju jie prašomi kreiptis balsavimo lapelių gavimo reikalu į Rinkiminės Komisijos pirmininką: inž. J. Kšivickas, 491 Dundurn St. S., tlf. 39022 iki š. m. vasario mėn. 7 d. imtinai.

Patikrinimui ar rinkikai yra įtraukti į rinkiminius sąrašus galima kreiptis sekmadieniais vasario mėn. 1 ir 8 dd. nuo 11 val. iki 5 val. pp. į b-nės būstinę, 18 Barton St., W., tlf. 38593.

Hamiltono Apylinkės Valdyba.

T. FONDO HAMILTONO SK.

žiemos balių, įvykusį didžiausiame Hamiltono viešbutyje, tenka laikyti pilnai pavykusiu: turėta daug svečių iš Hamiltono ir jo apylinkių, ypač Toronto, kaip. muz. St. Gailevičių, poetą B. Rukšą ir kt.

Pelno iš baliaus gauta per 300 dol.

Baliaus metu buvo pagerbtas šios kolonijos gyventojas, žurnalistas K. Prielgauskas, neseniai atšventęs savo 40-ties metų žurnalistinio gyvenimo jubiliejų. Jubiliatą T. Fondo Hamiltono sk. vardu sveikino K. Baronas ir Toronto „Trimitas“ orkestro vardu — St. Jokūbaitis.

K. Prielgauskui, ta proga, torontiečiai išpildė maršą, sukomp. A. Prialgausko. Maršas pavadintas „Dėdė Klimutis“, kadangi gerb. jubialiatas jaunesniosios kartos yra ir žinomas tuo vardu.

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ

HLDMT „Aukuras“ stato V. Alanto“ 3-jų veiksmų komed. „Buhalterijos klaida“. Ši hamiltoniečių premjera įvyks St. Michael salėje (213 James N) Vaidinimo pradžia 18 val. 30 min.

Į PIRMĄJĮ SPAUDOS BALIŲ

Hamiltone, kuris įvyks vasario mėn. 7 d., rumunų salėje, tikrai atvyks visų 3-jų Kanados lietuviškų laikraščių redaktoriai: prof. Stp. Kairys, J. Kardelis, Dr. A. Šapoka ir Krašto pirmininkas p. J. Matulionis.

Svečiai tars į hamiltoniečius po trumpą žodį. Laukiama svečių iš Toronto, St. Catharines, Wellando ir kitur. Jau yra ta prasme užprašymų.

KAIP TEKO PATIRTI,

į KLB Hamiltono ap. valdybą, kandidatais išstatyta 15 asmenų ir į reviziją — 8.

TRADICINIS HAMILTONIEČIŲ

kaukių balius jau čia pat! Jis įvyks vasario mėn. 14 d. St. Michael salėje. Gražiausi vakaro kostiumai bus premijuojami.

Šis tradicinis kaukių balius yra rengiamas TFondo Hamiltono sk.

Kbr.

F. N. PREBBLE

REAL ESTATE
1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVIUS — PARDAVĖJUS:

J. Rukša-VL. Jankaitis

BIURO TELEF.

OL 5176 OL 7193

„NL“ ADMINISTRACIJA

prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams

SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyriškų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias madas, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.

1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų t a i s y m a s.

BENDRUOMENINE, VISUOMENINE IR POLITINE...

Atkelta iš 3 puslapio.

vietovės. Nebent tik Kr. V-ba ir čia laikosi savo principo — kas ne mano, tai negerai.

O VIS DĖLTO

Kr. V-ba, nesulaukusi net viso mano atsakymo, jau pradėjo rimčiau elgtis. Štai ji prie saikavo: „Kr. V-ba neįvedė ir neįves tokių biurokratiškų nuostatų, kokių kas kartais norėtų“ Lyg ir neaišku, apie ką čia kalbama. Bet, matyt, Kr. V-ba labai gerai jaučia savo silpną vietą. O kad taip yra, tai liudija jos prieš tai įrašytas pasisakymas: **„sekretoriaus pranešimai nėra Kr. V-bos autorizuojami“ . . .** „ir jis savo komunikatus pasirašo labai kukliai“...

Beje, jis „labai kukliai pasirašo“, bet labai nekukliai pučia burbulus ir klaidina visuomenę. Taigi gerb. Kr. V-ba, gana tų „kukliai pasirašinėjamų“ burbulų pūtimo ir maloniai prašoma duoti visuomenei autorizuotus komunikatus, kad šitokiu būdu **rankų nusiplauti** jau nebūtų galima — „neautorizuoti“. . .

Sakau, Kr. V-ba, nors ir priesaikaudama, bet jau **pradė jo duoti autorizuotus komunikatus.** Man yra malonu, kad į šį nr. jau galiu įdėti ir autorizuotus jos komunikatus. Kas gerai, tai gerai. Šia prasme, Kr. V-ba jau turėjo gerą Švietimo k-jos, kuri duoda visą laiką autorizuotus pranešimus, pavyzdį.

SMULKMENOS.

Kažin, ką turi bendra asmeniniai santykiai su Bendruomene, jeigu Kr. V-ba prabylo, kas Kardeliui iš asmenų patinka ir kas ne? Gal Kr. V-ba pasiryžusi jau ir asmeninius santykius tvarkyti?

Aš neatsakinėsiu į menkniekius, kaip „kas būtų, jeigu taip būtų“ ir panašius, o tokių Kr. V-bos rašte yra daug.

Baigiu. Atsiprašau skaityto jus už ilgą pasisakymą, kuris, beje, į visus Kr. V-bos iškeltus klausimus neatsako. Atsiliepiant į viską, reiktų dar daug rašyti. Bet, gal, dėl tos ir kitos smulkmenos bus atskiromis progomis pasisakyta.

Beje, kadangi Kr. V-ba savo raštus paskelbė ir „Tėv. Žiburiuose“, ir tokiu būdu suklaidino jų skaitytojus, tai Kr. V-ba, jeigu ji yra objektyvi, šį mano atsakymą turėtų paskelbti ir „TŽ-se“.

Tikiu, kad šie visi pasisakymai išaiškins daugiau tiesos ir padės Kr. V-bai nukreipti savo veiklą pozityvesne ir rimtesne vaga, ko aš jai ir linkiu.

J. Kardelis.

SUSIVIENJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ FRATERNALĖ ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA $ 2.430.359,00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir aKnados Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo $ 100,00 iki $ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „T ė v y n ę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

RODNEY, Ont.

RODNEY APLANKO HAMILTONIŠKIAI

Hamiltono Lietuvių Dramos Mėgėjų Būrelis š. m. vasario mėn. 7 d. 8 vv. aplanko Rodney lietuvių koloniją ir miesto salėje - Community Hall Suvaidins 4-rių veiksmų dramą „Vincas Kudirka“. Tikimasi ir vietos meno jėgų pasirodymo.

Ta pačia proga bus paminėta Vasario Šešioliktoji Diena.

A. K.

PADĖKOS

Už surengtą mums taip netikėtą 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga balių, kuris mums buvo labai jautrus ir iš džiaugsmo net graudus, norime išreikšti širdingą padėką broliams Povilui ir Petrui Gurkliams, p. Budreikienei, P. Simyonienei ir mūsų geriesiems prieteliams už jų pastangas surengti tokį gražų ir linksmą balių. Didelis ačiū svečiams ir viešnioms už skaitlingą atsilankymą net iš už Bostono. Ačiū už linkėjimus ta proga ir už malonias dovanas.

Jūsų brangios dovanos mums bus atminčiai ant visados.

Elizabetha ir Dominikas Gurkliai.

* * *

Reiškiame nuoširdžią padėką visiems prisidėjusiems prie mūsų sidabrinių vedybinių sukaktuvių.

Ypatingai dėkojame A. V. p. klb. Kun. Kubiliui už gražų pasveikinimą ir dovaną, parap. Komitetui, mieliems choristams, kurių iniciatyva buvo suruošta mums staigmena ypač p. Lukoševičiams, p. Vasiliauskui, p. Gudui, p. Navikėnams, LKM D-jos narėms, organizacijų atstovams ir visiems kitiems už sveikinimus ir dovanas.

Liekame Jums dėkingi
Valentina - Aleksandras Piešinai.

■ Franco, kuris yra valstybės galva ir fašistinės „Falangos“ partijos vadas suteikė šiokių tokių lengvatų protestantams. Tuo labai piktinasi Sevilės arkivyskupas, kardinolas Pedro Segura y Saenz. Paskutinėmis dienomis, kaip praneša Associated Press žinių agentūra, kardinolo diocezijoje buvo sklei džiami lapeliai, kurie ragina katalikus imtis „tiesioginės akcijos“ prieš Ispanijos protestantus, kuriems esą, negali būti „nei tolerancijos, nei laisvės“.

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVYKLA
SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, ILGAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSILANKYTI:
MR. JUOZAS EIDUKEVIČIUS
374 Barton Street E., Hamilton, Ont.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

PAJIEŠKOJIMAI

— Jieškomas Jonas Krikšto laitis arba Antanina Krikštolaitienė, kilusi iš Sintautų vlsčiaus, Išdagų kaimo. Prašoma atsiliepti adresu: Jonas Vizgirda, 136 Alepin Ave., Ville Lasalle, Montral, Canada.

— Jieškoma Grundman Wanda (gim. Kasswurm), kilusi iš Pilviškio, gimusi 1909. Atvyko Kanadon apie 1928 m. Spėjama kad gyvena Quebece. Jieško: Sina Kostizen (gim. Zachris),

Prašoma atsiliepti ar žinančius pranešti: The Canadian Red Cross Society.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždėdami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučeliūnas,
A. Majauskas.

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

„NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“
Amerikoje gulima gauti:
J. Karvelis, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Lietuvių knygynas, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
A. Paliulis, 159 Washington Ave., Waterbury, Conn.
Vl. Pauza, „Neringa“, 1906--25th St , Detroit 16, Mich.
J. Sodaitis, „Gabija“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

MONTREALIO LIET. SPAUDOS BALIUS

DIDŽIAUSIS SEZONO BALIUS MONTREALY — SPAUDOS BALIUS — ŠKELBIAMAS VASARIO 7 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, 2721 JOLICOUER STREET, VILLE EMARD, LENKŲ SALĖJE.

PROGRAMOJE: trumpa ūodinė įžanga, šokiai, loterija, šokių premijavimas, bufetas.

PROGRAMOJE' trumpa žodi lininkės A. Tamošaitienės suk urtas specialiai baliui, lietuvės miters puošniausis ir gražiau sis augštiatiškas drabužis 150 dolerių vertės. Daugybė ver tingų fantų — daiktais ir pini gais.

ŠOKIAMS gros muz. A. Pieši nos vedamas 5 asmenų orkest ras „MELIODIJA", kaip p. Piešina sako — „iš peties ir iš širdies".

VISI svečiai prie įžangos bilie to gaus nemokamai užkandžių. PRADŽIA 7 val. 30 min. vaka ro. ĮĖJIMAS - ĮŽANGA: 1,50 dol.

VISI TAUTIEČIAI, IŠ MON TREALIO ir kitur, MALONI AI PRAŠOMI DALYVAUTI. VISI LIETUVIŠKOSIOS SPAUDOS BIČIULIAI MAL ONIAI PRAŠOMI PRISIDĖ TI PRIE BALIAUS PASISEKIMO.

RENGĖJAI: KLCT ir „NEP R. LIETUVA".

MONTREAL

LABAI GRAŽI LIETUVIŲ NAMŲ PIRKIMO PRADŽIA

Sausio 25 d. iniciatorių pakviesti apsvarstyti Lietuvių Namų pirkimo Montrealy klausimą, susirinko 242 asmens. Susirinkimui vadovauti buvo išrinktas prezidiumas: A. Navickas, L. Gudas, J. Trumpa, D. Norkeliūnas, St. Kęsgaila ir J. Parojus. Pirmininkavo p. Navickas.

Numatomieji pirkti namai visiems patiko, bent buvo rasti esamomis sąlygomis pirkti labai tinkami.

Svarstant pirkimo reikalą, kilo principinis klausomas: kokio pobūdžio tie namai turėtų būti. Prieita prie nusistatymo, kad namai turėtų būti visuomeniški — visų lietuvių. Todėl ir šėro kaina nustatyta 50 dolerių, kad visi galėtų įpirkti. Kadangi ne visi klausimai susieti su namų pirkimu buvo aiškūs, tai iniciatoriai paprašyti tuos klausimus išsiaiškinti, kad jau būtų vsiškai tikras vaizdas.

Šį kartą namų pirkimo reikalas visų susirinkusiųjų buvo priimtas antuziastingai ir vietoje per 100 asmenų jau užsirašė per 10 tūkstančių sumai šėrų. Bet yra pasižadėjimų, ir tai labai daug, iš nedalyvavusiųjų, taip, kad dabar jau ta suma siekia per 20.000. Įmokėjimui gi reikia 25.000, o kita — dešimčiai metų išsimokėti. Pirkimo sąlygos labai geros ir todėl viltys įsigyti namus dabar yra visai realios.

Bendrai, tai yra didelis ir svarbus reikalas. Iškart lietuvių gyvenimas Montrealy įgautų naujas sąlygas ir naujas formas. Todėl iš iniciatorių lauksime tikslių žinių ir visi dalyvausime Montrealio Lietuvių Namų kūrime.

ATSIŠAUKIMAS.

Mes Montrealio lietuviai namų pirkimo iniciatoriai kreipiamės į Montrealio geros valios lietuvius ir kviečiame prisidėti savo akcijomis prie šio namo įsigijimo. Akcija nustatyta nuo 50 iki 1000 dol.

Taigi brangūs lietuviai, kurie jau pasižadėjote, būkite malonūs, gaukite kiek galint iš savo pažįstamų pasižadėjimą, kad laiku reiklaingą sumą sumokėti už namą, kad neliktų nė vieno gers voalios lietuvio, kuris nebūtų prisidėjęs pinigais prie šio garbingo tikslo. Visus gautus pasižadėjimus malonėkite prisiųsti šiems iniciatoriams: A. Navickas, 3330 Belleohasse; Jul. Trumpa, 5655—15 Ave, Rosemount; St. Jaspelkis, 2055 Montgomery St., L. Gudas, 6427 Briand St., Ville Emard ir A. Matulis, 7682 Edward St., Ville Lasalle.

Šitas reikalas yra skubotas ir neatidėliotinas. Kaip greitai sukelsime reikalingą sumą, taip greit turėsime savus namus.

Su pag. **iniciatariai.**

PAMALDOS UŽ B. PREZIDENTĄ IR SKAUTŲ ŠEFĄ.

Vasario mėn. 1 d. 10 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioj įvyksta iškilmingos pamaldos už a. a. buv. Preizdentą A. Smetoną, buv. Skautų Sąjungos Šefą — jo mirties 10 metų sukakties proga. Pamaldas laikys gerb. Kleb. Tėvas Kubilius, pamaldų metu gros Kęstutis Lapinas.

Visuomenė kviečiama skaitlingai dalyvauti.

„Neringos" Sk-čių tunto ir Montrealio Skautų tunto Tuntininkai.

MONTREALIO LIETUVIŲ TEISININKŲ ŽINIAI

Sausio 31 d., šeštadienį, 6 val. vakaro, 5550 Park Ave, YMCA patalpose, kviečiamas LTDU Montrealio skyriaus visuotinis susirinkimas, kuriam numatyta sekanti darbotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas, 2. prez. rinkimai, 3. V-bos ir rev. kom. pranešimai, 4. V-bos ir rev. kom. rinkimai, 5. Centro V-bos aplinkraščiai, 6. D-jos skyrių atstovų suvažiavimas, 7. Klausimai ir sumanymai.

Nustatytu laiku kvorumui ne susirinkus, po valandos laiko toje pat vietoje ir ta pat darbotvarke, kviečiamasis susirinkimas skaitomas teisėtu., nežiūrint į susirinkusių narių skaičių. (D-jos įst. 16 str.).

Visi pp. teisininkai maloniai kviečiami dalyvauti.

Skyriaus Valdyba.

PRIIMA Į DARBUS

Yra įmonių, kurios priima darbininkus į darbus. Gana daug darbininkų priima laivų statyklos Vickers. Taipgi gana daug priima ir lėktuvų fabrikas Longueuiloje. Kaip jau buvo skelbta, lėktuvų fabrikas Canadair ligi kovo mėnesio priims 3.000 naujų darbininkų. Vickerse jau susidarė nemažas lietuvių būrys.

MONTREALIO BENDRUOMENĖS

susirinkimas Montrealy buvo gausus ir gražiai praėjo. Numatytas darbų planas ir padaryta praeities ataskaita.

LK MOTERŲ D-JOS SUSIRINKIMAS

Ateinantį sekmadienį, vasario 1 d., tuojau p poamaldų AV parapijos salėje šaukiamas L. Kat. Moterų d-jos susirinikmas. Narių dalyvavimas būtinas. **Valdyba.**

NAUJA AK. SAMBŪRIO VALDYBA.

Sausio 17 d. buvo Lietuvių Akademinio Sambūrio susirinkimas, kuriame atsistatydino senoji ir buvo išrinkta nauja valdyba.

Buvęs pirmininkas Stasys Naginionis gražiai nušvietė pereitų metų veiklą ir padėkojo buvusiems bendradarbiams.

Naujai išrinktoji pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. H. Nagys, vicep. P. Lukoševičius, sekr. B. Ciplijauskaitė, ižd. J. Dabkus ir narys L. Barauskas.

Netolimoje ateityje, vasario 15 d. Sambūris yra numatęs suruošti užgavėnių blynelius, kurių metu J. Ladyga skaitys referatą **J. C.**

GRAŽIAI PAGERBTOS INDRELIŲ IR MANKŲ ŠEIMOS TORONTE.

Sausio 24 dieną Torontas turėjo gražią iškilmę — plačioji visuomenė nepaprastai gražiu sutartinumu ir labai iškilmingai pagerbė žymiųjų visuomenės darbuotojų Onos ir Jono Indrelių ir Jievos ir Jono Mankų šeimas. Į pagerbimą susirinko tiek pilna Lietuvių Namų salė, kad daugiau jau nieko įspausti nebuvo galima. Daugelis norėjusių dalyvauti šių visuomenės darbuotojų pagerbime negalėjo patekti, nes nebuvo vietos. Dalyvavo visokių pažiūrų ir visokių įsitikinimų žmonės — ir senųjų ateivių ir naujųjų atstovai. Štai tiktai pavyzdžiai: Pundžiai, Jokubynai, Jurkštai, Dagiliai, Novogrodzkiai, Frenzeliai, Kalendros, Kiršonis, Jankaičiai, Dociai, Valiai, Gailevičiai, Treigiai, Tamulaičiai, Strazdas, Kaunas, Balsys, Skirgailos, Juozapavičiai, Kaškelis, Maurukas, Pulkys, Jankūs, Anysai, Stepaičiai, Jurkevičiai, Peseckai, Meilus, Kažemėkaitis, Budreika, Kulviečiai, Šadeikiai ir kt.

Prieš laik ąjau ūžė visa salė, o atvykusius solenizantus visi pasitiko atsistoję ir plodami.

Iškilmei vadovavo p. Stepaitis, sumaniai pravedęs visą vakarą, paįvairindamas jį lengvu humoru.

Iškilmės rengėjų vardu p. Stepaitis pirmiausia pagerbiamuosius pasveikino ir perskaitė dailininko p. Dociaus meniškai sukurtą adresą, kurį pasirašė apie 200 asmenų, visi, kurie dalyvavo iškilmėje. Ir dalyvių vardu abiems poroms įteikė po gražią, didžiulę lietuvišką puošnią staltiesę (p. Puniškienės darbo). Po to Gen. Kons. V. Gylys sveikina solenizantus, augštai iškeldamas jų patriotinius darbus, labai vykusiu liaudies dainos posmu: Aš ne gert atėjau, bet kaimynėlių aplankyt atėjau. Po trumpos pertraukos, atvykęs iš Montrealio silenizantus sveikina KLCT ir NL vardu J. Kardelis ir įteikia po didelį ir puikų buketą rožių, savo ir pp. Bakanavičių vardu sveikindamas įduoda dar atminčiai dovanėlių. Seka didžiulė sveikinimų eilė: pirmiausia — atvykusių iš Montrealio Anicetos ir Aleksos Mankų sveikinimas savo dėdei ir dėdienei Mankams su gėlėmis ir dovanomis; skautų vardu sveikina p. Šarūnas ir įteikia po komplektą „Skautų Aido"; p. Mieliauskas sveikina Caritas vardu, siuvėjų vardu p. Petrelis, p. Jokubynienė, Bendruomenės vardu raštu J. Matulionis, pp. Giriniai, sesuo Apolinara, Taurinskai, Mileriai, Bačėnai, Urbonai, Drėvinskienė, Arlauskai, Juškevičiai, Juškaitis, Petruitis, „Dainos" d-ja ir p. Jurkevičienė Lietuvių Moterų Bendruomenės vardu, įteikdama gražių rankdarbių. Irvisi sveikintojai nedirbtinai rado ką gražaus ir gera pasakyti, suminėti daugybę faktų, kurie įrodo pagerbiamųjų gražius nuopelnus. Tai buvo tikrai įspūdinga.

Į visas kalbas ir sveikinimus atsiliepė plačia kalba, pasakyta gražia forma ir karštai p. O. Indrelienė, kuri išsamiai apibūdino visą savo gyvenimo ir veiklos Kanadoje sritį. Ji kukliai sako, kad visa, ką ji darė, kaip lietuvė lietuviams. Įgimtas tautos jausmas vertė ją ir suprasti ir atjausti, ir paremti lietuvį. Nesijaučia esanti ką ypatingai nudirbusi, nes tai, kas padaryta, yra daryta kaip lietuvės lietuviams. Ir dabar, ji sako, mums reikia vieni kitus suprasti ir atjausti, o vienybėje dirbant, daug dar nuveikti, vardan Lietuvos.

P. Jonas Mankus paissako, kad jis iš Lietuvos išvykęs darcarų laikais. Buvęs Lietuvon sugrįžęs, bet ir vėl atsiradęs Kanadoje. Jis ir gi, kuo galėjęs, tuo ir padėjęs savo tautiečiams. Bet tai esanti kiekvieno lietuvio pareiga.

Solenizantams visas susirinkimas gražiai pagiedojo ilgiausi ųmetų, o solistai p. Vilčiaus kaitė ir p. Verikaitis, palydimi p. Gailevičiaus fortepijono, padainavo dainų ir tuo paįvairino gražų subuvimą.

Ir mes, drauge su visais torontiečiais palinkėsime pp. Indrelių ir pp. Mankų šeimoms ilgiausių metų ir dar daug pasidarbuoti lietuvių tautos žmonėms, jų kultūrai ir Lietuvai.

J. E. KARDINOLUI P. E. LEGER

grįžtant iš Romos, sausio 29 d., nuo 7,45 vakaro pusę valandos skambins visų Montrealio bažnyčių varpai, pranešdami, kad Quebeco katalikų centras įkuriamas Montrealy.

MONTREALIO LIETUVIAI ŠACHMATININKAI

stojo į Montrealio šachmatininkų sąjungą, kurios rungtynėse yra atsistoję pirmoje vietoje. Ir šį šeštadienį 3 val. pp. jie renkasi AV parap. naujai atidarytame knygyne draugiškų rungtynių.

ATVYKSTA VYRIAUSIA SKAUTININKĖ

Sausio 31 d. atvyksta į Torontą Vyr. sktn. Dr. D. Kesiūnaitė. Ta proga yra kviečiamas Torontan Kanados vadovių ir sakutininkių pasitarimas rūpimiems klausimams išdiskutuoti. Smulkesnė programa bus pranešta kiekvienai vadovei individualiai.

Sktn. Ir. Lukoševičienė,
Kanados Rajono Seserijos Vadeivė.

PASIŽYMĖJO LIETUVIS POLICININKAS

Montrealio spauda praneša, kad policininkas Ruzgaitis yra pagavęs plėšiką ir tuo pasižymėjęs, kaip geras ir sumanus policininkas.

123 SLA KUOPOS NARIŲ

susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, vasario 1 dieną Willibrord 377 tujoau po 12 valandos. Neapsimokėjusieji nario mokesčio prašomi būtinai apsimokėti. Ten pat bus priimami ir nauji nariai.

VAKARINIAI KURSAI MC GILL UNIVERSITETE

McGill universitetas skelbia visą eilę vakarinių kursų — įvairios, technikos, politikos, socialės, muzikos, istorijos ir anglų kalbos — pradedantiems ir jau pažengusiems. Kursai pradedami šiomis dienomis ir visi jie yra mokami. Kas nori plačiau sužinoti, tai NL redakcijoje gali pasižiūrėti prospektų arba, kas dar geriau, kreiptis į patį universitetą telefonu: MA 9181, Local 304. Užsiregistruoti galima laišku.

TORONTO

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TORONTO APYLINKĖS

kandidatai į Apylinkės Valdybą jau paskelbti „Nepriklausomoje Lietuvoje" Nr. 2.

Rinkimai įvyks š. m. vasario mėn. 8 dieną nuo 10 val. iki 9 val. pp. Lietuvių Namuose (235 Ossington Ave., Toronto) antrame augšte.

Ligonys ir už miesto ribų gyvenantieji gali persiųsti balsavimo lapelius paštu, jei jie yra įtraukti į rinkikų sąrašus ir prašė raštu taja teise pasinaudoti. Šiuo reikalu kreiptis į Rinkiminę Komisiją (235 Ossington Ave) gali iki š. m. vasario m. 1 dienai. Iš ten jie gauna balsavimo lapelius su vokais.

Pasitikrinti ar įtrauktas rinkiaks į rinkikų šarašus ir naujai įsirašyti gali tai kiekvienas padaryti asmeniškai š. m. vasario mėn. 1d. (sekmadienį) 12 vl. — 1 v. pp. ir vasario mėn. 7 d. (šeštadienį) nuo 5 vl. iki 7 vl. vakare. Be to galima bus įsirašyti į balsuotojų sąrašus balsavimo metu.

Organizacijoms primenama, kad jos rinkimams pravesti, nurodytu laiku, siunčia Rinkiminės Komisijos žinion po 2 atstovus. Atstovai dėl darbo laiko tariasi su Rinkiminės Komisijos pirmininku L. Tamašausku, 236 Dovercourt Rd., tel. ME 4469.

Toronto ALOK-o Prezidiumas.

DIDELĮ SUSIDOMĖJIMĄ SUKĖLĖ

darbininkų verbavimas į Amerikos Fordo fabrikus Čikagoje ir Detroite. Ten reikalingi esą specialistai, kurie galėtų statyti lėktuvus ir automobilius. Bet ir eilinius darbininkus įspėjo, kad gali būti priimti, bet apie tai jie būsią painformuoti vėliau.

PRIEŠVEDYBINĖ STAIGMENA

sausio 25 dieną buvo suruošta nuotakai Mildai Kavoliutei, kurios vestuvės su Vytautu Česna paskirtos vasario 7 dieną. Mergvakario iniciatorėmis buvo ponios Kaušpėdienė ir Žarskienė. Subuvime dalyvavo per 40 asmenų.

PIRMOJI KOMUNIJA VAIKAMS

bus per Atvelykį, balandžio 12 d. Vaikai bus paruošiami šešta dieninėje mokykloje, į kurią parapija ragina siųsti visus vaikus.

ŠV. ONOS D-JOS VAKARIENĖJE

sausio 24 dieną atsilankė apie 300 asmenų. D-jos pirmininkė p. Girdauskienė už tai dėkoja visiems atsilankiusiems ir visiems dovanojusiems loterijai, kuri buvo gausi. Prisidėjusiems organizacija ir darbu reiškiama didelė padėka: klebonui kun. J. Bobinui, pp. Paznokaičiams, Girdauskams, Mičiuliams, Mališauskams, Jasučiams, Dailidžiams. Ramanauskienei, Senkui, Kalinauskienei, Nomeikienei, Bendžiuvienei, Piečaitienei, Krikščiūnienei, Šilkauskienei, Bascon, Zabielienei, Raulinaitienei, Baršauskienei, Griškuvienei, Virbalienei, Arlauskaitei, Bobinaitei ir visoms kitoms, gražiai talkinusioms.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ATIDARYMAS.

Sąrišy su gavimu čarterio ir pabaigimu remonto, vasario 7 d. įvyksta iškilmingas Toronto Lietuvių Namų atidarymas. Numatoma kviesti augštų svečių iš valdžios, policijos, kaimynų ir savų laikraščių redaktoriai, dvasininkijos atstovai bei kiti liet. vadovaujantieji asmens. Reikia tikėtis ,kad aktyviai dalyvaus ir plačioji Toronto liet. visuomenė. Tai bus vienas iš įdomiausių liet. pbūvių-balių Toronte. Tai bus visų lietuvių susitikimas — vienybės demonstracija — laimėjimas.

Toronto lietuvių Namuose 17 d. vasario įvyksta tradicins užgavėnių blynų balius.

1953 m. Toonto Lietuvių Namų šėrus pirko: po 50 dol. Petrulis Jonas, Putna Bronius, po 25 dol.: Irena ir Algis Žemaitis, Grubevičius Albinas, Alekna Leonas, Bartkus Aleksas, Vosylienė Aleksandra, Sokolovas Mikas, Vilkas Juozas, Navasalskis Petras, Pakarna Ignas, Vaičiūnas Viktoras, Rinkevičius Jonas, Jasiūnas Povilas, Mikšys Viktoras, Masiliauskas Jonas. Visiems ačiū.

TLN V-ba.

PRADĖJO VEIKTI TAUTININKAI

Sausio 25 d. įvyko Lietuvių Tautinės Sąjungos apylinkės steigiamasis susirinkimas, kuriame išrinkti valdomieji organai ir apsvarstyti einamieji reikalai.

Valdybon išrinkti pasiskirstė pareigomis sekančiai: Aglinskas — pirm., Kalendra — vicep., Jankaitis — sekr., Budreika — ižd. ir p. Stepaitienė v-bos nariu. Revizijos komisijon išrinkti, Kvedaras, Paršeliūnas ir Tamulienė. **kor.**

NEPAPRASTAS KAUKIŲ BALIUS TORONTE.

1953 m. stusio mėn. 31 d., šeštadienį, 7 val. vakaro Toronto lietuvių šalpos-labdaros komitetas „Caritas" ruošia nepaprastą aukių balių, kuris įvyks gražioje italų salėje, 33 Bronton Ave. Groja „Trimitas", refrenus dainuoja p-lė Panavaitė.

Geresnei nuotaikai iliuminuosa salė, balionai, serpentinai, konfetti.

Atsigaivinimui įvairūs gėrimai, netikėtumai, dovanos kaukėms ir tt.

Tai pirmas tokios apimties Toronte balius. **E. M.**

IŠNUOMOJAMAS kambarys vedusių porai be vaikų arba vienguiui. 1510 De Biencourt, Cote St. Paul. Telefonas: PO 6-4182.

IŠNUOMOJAMAS kambarys merginai su teise naudotis virtuve. (Netoli lietuvių klubo ir lietuvių bažnyčios). Skambinti vakarais, tel. FA 5348.

IŠNUOMOJAMAS kambarys **7017 Cartier St., Montreal. Telef. DO 7422.**

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS,

Nash 1941. (Geros padangos, nauji žiedai, nauja baterija). Skambinti HE 7036.

PARDUODAMAS NAMAS.

Longueuil Annex parduodamas dviejų augštų (2 butai po 5 kambarius), prieš 2 metus statytas, su visais patogumais namas. Teirautis tel. OR 57032 arba asmeniškai: Ona Miknienė, 1169 Chemin Chambly, Ville Jacques Cartier, kasdien po 18 val., šeštadienį ir sekmadienį ištisą dieną. 3-6

Š. M. VASAAIO mėn. 7 d. 19 val. POLISH ALLIANCT SOCIETY SALĖJE, 148 NIAGARA St. K. L. B. St. CATHTRINES APYLIKĖS VALDYBA RENGIA

šokių vakarą,

VEIKS turtingas BUFETAS. GROS gera KAPELA.

B-NĖS V-BA.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W.-Toronto

priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. **ME 2933**

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai.—Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos.—Visokeriopos informacijos.—Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.